

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Cât e de ușor
să faci afaceri
în Republica Moldova?**

3

**Criza înghite businessul.
Creditele s-au comprimat
cu 25%**

4

În septembrie, volumul remitențelor în Moldova a înregistrat cea mai înaltă valoare de la începutul anului

În septembrie, volumul transferurilor bănești nete din străinătate în Moldova prin intermediul băncilor în folosul persoanelor fizice a constituit 99,67 mil. USD, înregistrând cea mai înaltă valoare de la începutul anului. Cea mai mare parte a banilor a fost transferată prin intermediul sistemelor de transfer internațional de bani – 84,7 mil. USD.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la datele Băncii Naționale a Moldovei, în structura valutară domină transferurile în dolari americani, a căror pondere la sfârșitul lunii septembrie a constituit 52,1% (-0,7 p.p. comparativ cu luna august). Monedei euro i-au revenit 36,1% din transferuri (+2,4 p.p.), iar rublei rusești – 11,8% (-1,7 p.p.).

Volumul transferurilor bănești în nouă luni ale anului curent a ajuns la 796,89 mil. USD.

Potrivit datelor BNM, transferurile de mijloace bănești din străinătate în folosul persoanelor fizice sunt formate nu doar din transferurile muncitorilor, dar și din transferuri unilaterale ca: pensii, indemnizații, moșteniri, cadouri, donații și altele.

Maximul istoric a fost înregistrat în anul 2008, când cetățenii RM au transferat în țară 1,66 mlrd. USD. În 2015 acest indice echivala cu 1,129 mlrd. USD, fiind cu 483,6 mil. USD (30%) mai mic decât în 2014.

INFOTAG precizează: Transferurile nete conțin date pe sistemele de remitere de bani în bază de clearing dintre sistem și banca licențiată (soldul dintre intrări și ieșiri). Datele sunt comparabile cu cele publicate anterior (anii 2007-2013).

INFOTAG

**Curs valutar
2.11.2016**

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	20.0478
EUR	1	22.1056
UAH	1	0.7828
RON	1	4.9068
RUB	1	0.3177

CAPITAL Market**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com**tel.: 022 22-12-87;****fax: 022 22-05-03****Spre atenția
cititorilor!**

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLD-PRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hîncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Atenție!

Pe pagina principală a site-ului ziarului a fost lansată o rubrică nouă „Adunări ale SA”. În această secțiune vor putea fi găsite, cu o săptămână înainte, informații cu privire la zilele în care urmează să fie convocate adunările acționarilor.

În atenția companiilor – entități de interes public!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că, mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.:**022 221287, 022 229445**

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile “Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agencia “Ediții Periodice” (022) 233740

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 28 octombrie 2016 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Examinând rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ „VIIȘOARA-DOMNEASCĂ”, Consiliul de administrație a aprobat hotărârea, conform căreia se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al asociației nominalizate, fiind atenționați administratorii acesteia asupra necesității respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative, luându-se act de conformarea AEÎ „VIIȘOARA-DOMNEASCĂ” cerințelor prevăzute de Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut și de Regulamentul privind fondul de lichidități al asociațiilor de economii și împrumut.

Dat fiindcă administratorii Asociației de Economii și Împrumut „MICROFIN” au executat cerințele stabilite privind achitarea integrală a plăților regulatorii de funcționare datorate, precum și a penalităților calculate până la data achitării efective și cererii asociației din 13.10.2016, Consiliul de administrație a decis să anuleze suspendarea operațiunilor bancare la conturile curente și de depozit ale AEÎ „MICROFIN”, aplicată prin Ordonanța CNPF din 23.09.2016, cu informarea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și băncilor comerciale privind decizia aprobată.

Examinând cererea și materialele prezentate, Consiliul de administrație a autorizat reorganizarea Societății pe acțiuni „BUCOVINA” prin transformare în societate cu răspundere limitată.

Urmare a examinării declarației prezentate, în cadrul ședinței s-a hotărât să se acorde Brokerului de Asigurare „BROKER ASIST” SRL licență pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări a brokerului, pe termen nelimitat pe adresa: str. Teilor 5, mun. Chișinău.

Totodată, a fost aprobată reperfectarea licențelor:

– Companiei de Asigurări „ASTERRA GRUP” SA seria CNPF nr. 000850, eliberată la 13 septembrie 2011, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurării-

lor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu: a) includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: sat. Sculeni, intravilan, r-nul Ungheni; b) excluderea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: str. Salcânilor 28, mun. Chișinău; str. N. Bălcescu 1/3, or. Glodeni.

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „PARTENER-BROKER” SRL seria CNPF nr. 000763, eliberată la 23 mai 2014 pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului, prin substituirea anexei la licență cu excluderea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: str. Tudor Strișca 10, mun. Chișinău; str. Mircea cel Bătrân 7, mun. Chișinău; str. Ion Pelivan 30/4, ap. 2, mun. Chișinău; str. Feroviarilor 4, or. Donușeni; str. Moldovei 14, of. 1, or. Fălești; str. Ștefan cel Mare 131A, or. Soroca; str. Renașterii 1, or. Cupcini.

Urmare a examinării cererii depuse, Consiliul de administrație a decis să elibereze CIA „ASITO” SA acordul prealabil pentru extragerea mijloacelor bănești din contul de depozit în dolari SUA:

a) pentru exercitarea obligațiilor de plată a despăgubirilor de asigurare persoanelor păgubite, beneficiarilor și asiguraților, efectuării plăților conform cererilor de reziliere a contractelor de asigurare și exercitării obligațiilor de plată a sumelor solicitate în baza pretențiilor înaintate de companiile de asigurări privind recuperarea prin subrogare a daunelor, conform ordonanțelor de plată emise de către asigurator;

b) pentru efectuarea plăților conform cererilor de rambursare înaintate de către companiile străine;

c) pentru efectuarea plăților conform cererilor de reziliere a contractelor de asigurare și achitarea cheltuielilor suplimentare la bugetul de stat conform litigiilor de muncă cu foștii angajați ai companiei, conform calculului contabil și a ordonanțelor de plată emise de către asigurator.

CIA „ASITO” SA urmează să informeze imediat Comisia Națională a Pieței Financiare, în ziua desfășurării achitării, dar nu mai târziu de ziua următoare, despre efectuarea plăților, cu prezentarea documentelor justificative și cu obligativitatea utilizării mijloacelor financiare doar pentru efectuarea acestor plăți.

Sergiu Cioclea: Sistemul bancar din Moldova va trece prin asanare în decurs de 12 luni, dar efectele acesteia sunt deja resimțite

Declarația a fost făcută de guvernatorul BNM la o emisiune de la postul TV M1. El a menționat că scopul reformelor promovate în sectorul bancar este ca împrumuturile să ajungă la clienți sănătoși, la agenți economici, pentru asigurarea unei creșteri economice sănătoase și să nu fie direcționate spre zone off-shore, să nu fie folosite pentru finanțarea unui grup de persoane afiliate băncii, fiind transferate în credite neperformante.

Cioclea a spus că sistemul bancar din Moldova va trece prin asanare în decurs de 12 luni, dar efectele acesteia sunt deja resimțite, pentru că băncile au resurse financiare libere mari, a crescut încrederea față de ele din partea clienților. Normalizarea politicii monetare a dus la diminuarea ratelor pentru credite. De asemenea, s-a redus considerabil rata pentru valorile mobiliare de stat, vândute de Ministerul Finanțelor. Șeful BNM a spus că, dacă anterior aceasta era de 25-26%, acum este de 8-9%. Astfel,

rentabilitatea VMS pentru bănci s-a redus, diferența dintre rentabilitatea creditării statului și a agenților economici este mică și este mai puțin profitabil de creditat statul. Sergiu Cioclea a subliniat că băncile din Moldova au un grad de lichiditate mare și că acestea pot direcționa mijloacele libere pentru a contribui la dezvoltarea economiei.

Guvernatorul BNM și-a exprimat speranța că creditarea bancară va crește după asigurarea stabilității financiare, economice și politice în țară, ceea ce va deschide mai multe oportunități pentru investiții.

InfoMarket

Sergiu Cioclea: Sectorul bancar al Moldovei nu se află în pragul unei noi crize

Declarația a fost făcută de guvernatorul BNM la o emisiune de la postul TV M1, în cadrul căreia, oficialul a dezmințit afirmațiile despre o nouă criză, făcute de unii experți.

Cioclea a subliniat că după ce sectorul bancar a trecut printr-o criză serioasă, trebuie să tratăm cu mai multă prudență și atenție răspândirea unor astfel de vorbe și opinii. El a menționat că BNM este

îngrijorată de creșterea creditelor neperformante, dar nu există semne ale unei noi crize în sectorul bancar, care dispune de un grad înalt de capitalizare, suficiente lichidități pentru crearea rezervelor pentru acoperirea unor eventuale pierderi.

Cioclea a spus că, pe de o parte, creșterea volumului creditelor neperformante se explică prin recesiunea economică mică și stagnarea țării înregistrată în anul trecut, care au afectat

situația agenților economici și capacitatea companiilor de a restitui creditele primite anterior. Pe de altă parte, BNM aplică o abordare mai prudentă față de toate băncile, pentru a depista problemele existente în cazul creditelor neperformante la etapă timpurie. BNM a cerut asigurarea reclasificării creditelor pentru a ajuta băncile să administreze mai operativ și mai calitativ situația.

InfoMarket

Veniturile bugetului de stat sunt cu 332,6 mil. lei (16,6 mil. USD) mai mici decât în anul trecut

La începutul lunii octombrie, veniturile bugetului de stat al Moldovei au constituit 20,148 mlrd. lei (1,007 mlrd. USD), ceea ce este cu 332,6 mil. lei (1,6%) mai puțin decât în perioada similară a anului 2015.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la datele Ministerului Finanțelor, acest lucru este determinat de faptul că încasările din proiectele finanțate din surse externe s-au redus cu 84,7%, până la 184,8 mil. lei. În anul trecut, în bugetul de stat a ajuns profitul Băncii Naționale în sumă de 889,4 mil. lei, în timp ce în anul curent nu a fost încasat nici un leu.

Majoritatea veniturilor au fost asigurate de Serviciul Vamal – 12,485 mlrd. lei (+8,7%) și Serviciul Fiscal de Stat – 8,451 mlrd. lei (+11,8%).

În același timp, ministerul a rambursat agenților economici 1,914 mlrd. lei pentru accize și TVA.

Cheltuielile au depășit 21,931 mlrd. lei (1,096 mlrd. USD), fiind cu 475 mil. lei mai mult decât anul trecut. Principalele cheltuieli au fost efectuate pentru învățământ – 5,908 mlrd. lei (26,9%), pentru protecția socială – 5,054 mlrd. lei (23,1%), pentru servicii de stat cu destinație generală – 3,394 mlrd. lei (15,5%), pentru apărare, ordine publică și securitate națională – 2,524 mlrd. lei (11,5%), pentru economie – 2,441 mlrd. lei (11,1%), iar pentru domeniul sănătății – doar 1,819 mlrd. lei (8,3%).

Cele mai puține alocații de stat au fost efectuate către protecția mediului – 0,4% (94,7 mil. lei) și gospodăria de locuințe și de servicii comunale – 1,1% (240,6 mil. lei).

Deficitul bugetului de stat a depășit 1,783 mlrd. lei, fiind de aproape două ori mai mare decât anul trecut.

Ținând cont de bugetele locale, de bugetul asigurărilor sociale și de fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, executarea bugetului public național s-a soldat cu un deficit de 1,045 mlrd. lei.

INFOTAG

În Moldova pot crește amenzile pentru neprezentarea la timp sau prezentarea datelor statistice inexacte

Potrivit modificărilor la Codul contravențional, elaborate de Biroul Național de Statistică, majorarea amenzilor este necesară pentru creșterea responsabilității respondenților la îndeplinirea cerințelor de prezentare a datelor statistice, dar și pentru funcționarea unui sistem adecvat al statisticii oficiale.

Astfel, se propune ca pentru neprezentarea la timp sau prezentarea datelor statistice inexacte, persoanelor fizice să le fie stabilite amenzi în mărime de la 70 la 100 u.c.; pentru persoanele cu funcții de răspundere – de la 150 la 200 u.c., iar persoanelor juridice – de la 300 la 400 u.c. Plata amenzii nu va scuti de obligativitatea de a prezenta date statistice exacte, în volum deplin și la timp.

În prezent, amenzile pentru astfel de abateri sunt de la 20 la 70 u.c. De asemenea, se propune extinderea atribuțiilor șefului BNS și a adjuncților acestuia, dar și a șefilor subdiviziunilor teritoriale, oferindu-le dreptul nu doar de a constata, dar și de a examina și aplica amenzi pentru neregulile în domeniul statisticii. Proiectul este prezentat pentru dezbateri publice pe site-ul particip.gov.md.

Numărul total al subdiviziunilor băncilor din Moldova a rămas neschimbat în septembrie 2016 – 812 unități

Potrivit BNM, a rămas neschimbat și numărul agențiilor – 525 de unități, precum și al filialelor bancare – 287 de unități. Comparativ cu indicatorii din septembrie anul trecut, numărul total al subdiviziunilor băncilor a crescut cu 174 de unități sau cu 27,3%, la sfârșitul lunii septembrie 2015 erau 638 de unități. Timp de un an, numărul filialelor bancare s-a redus cu una – de la 288 la 287 de unități, iar al agențiilor – a crescut cu 175 de unități sau de 1,5 ori – de la 350 la 525 de unități.

Potrivit BNM, la sfârșitul lunii septembrie 2016, cele mai multe filiale bancare le avea: Moldova-Agroindbank – 66, Moldindconbank – 63, Mobiasbankă Groupe Societe Generale – 52, Victoriabank – 34. Liderul la capitalul agenției este Moldindconbank – 136 de unități. În TOP-3 al liderilor au mai intrat Moldova-Agroindbank și FinComBank, cu 115 și, respectiv, 79 de agenții, după care urmează Victoriabank – 74, Energbank – 44 și EuroCreditBank – 41.

Numărul angajaților băncilor a crescut în septembrie 2016, față de luna precedentă, cu 29 de oameni (0,4%), până la 7819

Comparativ cu septembrie anul trecut, numărul angajaților a crescut cu 716 de oameni (+10,1%). Potrivit BNM, la sfârșitul lunii august 2016, în sistemul bancar erau angajați 7790 de persoane, iar la sfârșitul lunii septembrie din anul trecut – 7103 persoane.

La sfârșitul lunii septembrie 2016, cel mai mare număr de angajați îl avea: Moldova-Agroindbank – 1816 de persoane (cu o lună mai devreme – 1793, în septembrie 2015 – 1451), Moldindconbank – 1452 (cu o lună mai devreme – 1440, în septembrie 2015 – 1231), Victoriabank – 1283 (cu o lună mai devreme – 1282, în septembrie 2015 – 1224), Mobiasbankă Groupe Societe Generale – 913 (cu o lună mai devreme – 904 angajați, în septembrie 2015 – 888).

Cei mai puțini angajați erau la BCR Chișinău – 98 (cu o lună mai devreme – 96, în septembrie 2015 – 88), Comerțbank – 146 (cu o lună mai devreme – 144, în septembrie 2015 – 138), ProCredit Bank – 245 (cu o lună mai devreme – 252, în septembrie 2015 – 333), EuroCreditBank – 318 persoane (cu o lună mai devreme – 323, în septembrie 2015 – 277).

InfoMarket

Cât e de ușor să faci afaceri în Republica Moldova?

A World Bank Group Flagship Report

14TH EDITION

Doing Business 2017

Equal Opportunity for All

Republica Moldova a urcat opt poziții, până pe locul 44 din 190 de țări, incluse în clasamentul Grupului Băncii Mondiale privind mediul de afaceri, după o evoluție la fel de impresionantă în ultimii doi ani precedenți.

Urcăm rapid în topurile internaționale privind mediul de afaceri. Antreprenorii se plâng însă că este foarte greu să dezvoltăm o afacere în Republica Moldova. Multe firme se află în prag de faliment. Creditele rămân scumpe, în pofida reducerii impresionante a ratei de bază a BNM. Antreprenorii iau tot mai puține credite pentru dezvoltare. Datele Camerei Înregistrării de Stat arată o scădere la capitolul întreprinderi noi înregistrate, în schimb numărul întreprinderilor radiate, din cauza că au intrat în insolvență sau alte motive, s-a majorat considerabil în opt luni ale anului, în special în regiuni unde accesul la finanțare este mai dificil, iar mediul de afaceri mai ostil.

Este adevărat că în clasamente arătam bine. Chiar foarte bine. Grupul Băncii Mondiale a făcut public, în săptămâna trecută, raportul "Doing Business 2017" și clasamentul privind mediul de afaceri din lume. Republica Moldova se află pe locul 44 în lume și 11 în Europa.

Potrivit rapoartelor anterioare, Republica Moldova a urcat de pe locul 82 în anul 2013 pe 63 în 2014 și, respectiv, pe 52 în anul trecut. Reducerea costurilor inițierii afacerilor, simplificarea procesului de racordare la rețelele de energie electrică, elimi-

narea obligației de a prezenta informația privind taxele sociale pe suport de hârtie, executarea mai facilă a contractelor au condus la îmbunătățirea mediului de afaceri, constată autorii raportului Băncii Mondiale. Republica Moldova face parte din țările care au efectuat patru reforme majore în anul ce s-a scurs.

Și vecinii țării noastre în top au devenit alte țări decât cele din Africa, pe care le regăsim în alte topuri. În clasamentul Băncii Mondiale, Republica Moldova se situează imediat după Ungaria, Belgia și Croația și devansează țări ca Cipru, Serbia, Italia. Dintre țările ex-sovietice, cea mai bună poziție a ocupat-o Estonia (locul 12), urmată de Letonia (14), Georgia (16), Lituania (21), Kazahstan (35), care, de asemenea, au urcat câteva locuri în clasamentul din acest an. România este plasată pe locul 36, iar Ucraina ocupă poziția 80.

Cea mai bună poziție (21), Republica Moldova o ocupă la capitolul "înregistrarea proprietății" și, respectiv, poziția 32 în ceea ce privește creditarea afacerilor. Cele mai proaste note continuăm să le avem la capitolul "eliberarea permiselor de construcție", unde ne clasăm pe poziția 165.

În anii 2005-2015 Republica Moldova a efectuat 26 de reforme ce au condus la îmbunătățirea mediului de afaceri, iar procentul de puncte acumulate a crescut de la 54,5 în 2005 la 66,6 în 2014 și, respectiv, 72,75 potrivit ultimului raport, la un punctaj maxim ce poate fi atins de 100.

Raportul anual "Doing Business" al Grupului Băncii Mondiale analizează reglementările aplicate afacerilor într-o economie, inclusiv privind lansarea afacerii, obținerea

unui credit, comerțul transfrontalier, plata impozitelor, precum și insolabilitatea. Clasamentul agregat al mediului de afaceri se bazează pe scorurile pentru 11 domenii și include 190 de țări.

Cel mai atractiv stat pentru a face afaceri, potrivit raportului Doing Business, este Noua Zeelandă care a întrecut Singapore, clasat în ediția raportului din anul 2017 pe locul doi. Cea de-a treia țară cu cel mai potrivit climat pentru afaceri este Danemarca. În clasament urmează țări precum Coreea, Norvegia, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Suedia, Macedonia și regiunea Taiwan, China.

TOT MAI PUȚINE CREDITE

La 30 septembrie 2016, portofoliul de credite brut a constituit 50 la sută în totalul activelor sau 36,3 miliarde lei, micșorându-se pe parcursul a nouă luni ale anului 2016 cu 4,8 la sută, arată date ale Băncii Naționale. De asemenea, s-a redus și volumul total al creditelor noi acordate cu 12,3 la sută față de perioada similară a anului precedent. Micșorarea este cauzată de situația economică din țară, de lipsa cererii la credite, precum și de rata medie a dobânzii înaltă la credite. Astfel, băncile au majorat investițiile în valori mobiliare (certificatul Băncii Naționale și valorile mobiliare de stat) de două ori, constituind 13,9 la sută din totalul activelor.

Pe de altă parte, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor a crescut cu 5,8 puncte procentuale față de finele anului precedent, constituind pe sector 15,8 la sută la sfârșitul lunii septembrie.

TOT MAI PUȚINE FIRME ÎNREGISTRATE

În opt luni ale anului curent au fost înregistrate 3787 de noi întreprinderi, față de 3975 în aceeași perioadă a anului precedent, arată date ale Camerei Înregistrării de Stat.

Pe de altă parte, numărul firmelor radiate a avut o evoluție inversă, numărul afacerilor închise a crescut de la 2358 la 2850. Numărul întreprinderilor radiate în regiuni a crescut cu peste 400.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC "Victoriabank" SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

Opinia dealerilor: piața valutară nu a reacționat în nici un fel la rezultatele alegerilor

Piața valutară a Moldovei nu a reacționat în nici un fel la rezultatele alegerilor directe ale președintelui, care au avut loc duminică, 30 octombrie. Luni, situația pe piață a fost una stabilă, fără reacții din partea participanților.

"La sfârșitul săptămânii trecute, prin tranzacțiile și cererile lor, două bănci mari "au tras" cursul valutei importante, depreciind leul moldovenesc, iar luni situația a revenit. În prezent, dolarul american este cumpărat în medie cu 19,9820 MDL, iar vânzările au scăzut până la nivelul de 20,08-20,10 MDL : 1 USD", a menționat un interlocutor al agenției INFOTAG.

Întrebat despre tendințele care domină în rândul dealerilor, participantul profesionist al pieței a spus că "nu se atestă nici un fel de tendințe".

Referindu-se la zvonurile că pe piață ar avea loc "o insuficiență" de lei moldovenești, dealerul unei bănci a spus că oferta de valută a fost din partea persoanelor fizice, care au cumpărat activ și euro, și dolari la sfârșitul săptămânii trecute.

"Însă imediat ce cursul monedei euro a depășit 21,90 MDL : 1 euro, cumpărările de valută au scăzut brusc și din acest motiv a scăzut și oferta de lei la casele de schimb valutar", a explicat sursa.

Solicitat să comenteze acțiunile Băncii Naționale (BNM) pe piață, interlocutorul INFOTAG a spus că la începutul săptămânii trecute dealerii săi au ieșit pe piață cu vânzări de valută în limitele a câteva milioane, însă ulterior nu au fost nici un fel de intervenții din partea BNM.

"Probabil că BNM vede "pozițiile valutare" ale băncilor, care sunt supraîncărcate și înțelege că băncile au suficientă valută pentru a satisface cererea ei pe piață", a menționat dealerul, care presupune că pe BNM o aranjează un asemenea curs al monedei naționale în raport cu dolarul SUA și euro.

Referindu-se la rezultatele alegerilor președintelui, unii dealeri au atras atenția la "apatia tinerilor alegători, în special, a reprezentanților clasei de mijloc", care pur și simplu nu au venit la secțiile de votare.

"Ei au acceptat axioma că democrația înseamnă atunci când ți se oferă posibilitatea să alegi pe cel care îți este propus", a remarcat unul dintre dealeri.

Întrebați dacă piața se va înviora după 7 noiembrie, când Consiliul Directorilor FMI va aproba Programul de cooperare cu Moldova și BNM, unii interlocutori au presupus că, până la investirea noului președinte în țară, hotărârea Fondului poate fi amânată "până la clarificarea totală a situației".

INFOTAG precizează: Luni, 31 octombrie, BNM a stabilit următorul curs oficial al leului moldovenesc în raport cu dolarul american și moneda unică europeană: 20,0443 MDL : 1 USD și, respectiv, 21,8753 MDL : 1 euro.

INFOTAG

	Scor	Locul în top	Locul în 2015
Deschiderea unei afacerii	91.96	44	26
Autorizațiile pentru construcții	54.14	165	170
Electricitate	74.60	73	104
Înregistrarea proprietății	82.92	21	21
Obținerea unui credit	70.00	32	28
Protecția investitorilor minoritari	63.33	42	36
Plata impozitelor	84.76	31	78
Executarea contractelor	60.87	62	67
Comerț transfrontalier	92.32	34	33
Insolvența	52.61	60	60

Sursa: Doing business 2017 (Notă: Scorul maxim 100 puncte)

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpresa: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:
Lilia ALCAZĂ
Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Criza înghite businessul. Creditele s-au comprimat cu 25%

Economia Republicii Moldova s-a pomenit în impas, iar efectele miliardului dispărut sunt resimțite și astăzi de către business prin dobânzile sufocante la credite, dar și a recesiunii din zonă.

Deși BNM a redus semnificativ rata de refinanțare la 9 la sută anual, băncile nu se grăbesc să iefinească creditele. O parte din oamenii de afaceri și-au redus producția, iar alții au intrat în insolvență. Astfel, potrivit ultimelor date ale Camerei Înregistrării de Stat, numărul întreprinderilor radiate din registrul de stat s-a majorat cu 27 la sută în ianuarie-august 2016, față de perioada similară a anului precedent. Între timp s-a redus cu 7 la sută și numărul întreprinderilor înregistrate, până la 2436 unități.

Guvernatorul BNM, Sergiu Cioclea, susține că în trimestrul II 2016, PIB a înregistrat o creștere de 1,8 la sută comparativ cu perioada similară a anului 2015, dinamica anuală a activității economice fiind superioară celei de la începutul anului curent. Evoluția pozitivă a PIB-ului în trimestrul II 2016 s-a datorat atât cererii interne, cât și contribuției pozitive din partea exporturilor. Un avans pozitiv al PIB-ului nu înseamnă și o creștere economică sănătoasă, în condițiile în care o parte din întreprinderi se confruntă cu dificultăți pe fondul recesiunii și a resurselor financiare scumpe.

În perioada iulie-septembrie 2016, soldul total al creditelor a înregistrat un trend descendent, la finele trimestrului coborând până la valoarea de 35 miliarde lei, în diminuare cu 16,4 la sută față de sfârșitul lunii septembrie 2015.

Din perspectiva structurii pe monede, dinamica anuală negativă a soldului creditelor a fost influențată de diminuarea soldului creditelor atât în monedă națională, cât și în valută străină. În totalul portofoliului de credite, creditele acordate în monedă națională constituie 55,2 la sută (-1,1 puncte procentuale față de sfârșitul trimestrului precedent), iar cele acordate în valută străină – 44,8 la sută.

Dinamica indicatorilor macroeconomici în primele două luni ale trimestrului III 2016 conturează semnale de revigorare continuă a activității economice în perioada de referință. În perioada iulie-august 2016, exporturile au sporit față de perioada similară a anului 2015 cu 16,5 la sută, importurile – cu 4,9 la sută, iar volumul producției industriale a consimțat un nivel mediu de 0,9 la sută. În același timp, volumul mărfurilor transportate a sporit în medie cu 4,6 la sută, volumul cifrei de afaceri aferent comerțului cu amănuntul – cu 4,6 la sută, iar volumul comerțului cu servicii s-a diminuat în medie cu 4,4 la sută.

“La finele lunii septembrie 2016, soldul creditelor în lei acordate de către băncile licențiate din Republica Moldova a constituit 19625,3 milioane lei, în diminuare cu 18,3 la sută față de finele lunii septembrie 2015. Pe parcursul trimestrului III 2016, evoluția soldului creditelor în lei a fost indusă de diminuarea volumului creditelor acordate persoanelor juridice cu 24,7 la sută anual, constituind 12678,8 milioane lei (cu o pondere de 64,6 la sută din totalul creditelor în lei), precum și a volumului creditelor acordate persoanelor fizice cu 3,2 la sută anual, constituind 6946,5 milioane lei (cu o pondere de 35,4 la sută din tota-

lul creditelor în lei). Soldul creditelor în valută străină la finele trimestrului III 2016 a înregistrat o descreștere în termeni anuali de 14,0 la sută față de sfârșitul trimestrului III 2015, totalizând 15915,5 milioane lei”, se spune în informația Băncii Naționale a Moldovei.

Trendul descendent al creditelor în valută străină recalculat în lei a fost determinat în mare parte de evoluția componentei creditelor destinate persoanelor juridice (cu o pondere de 98,0 la sută din totalul creditelor în valută străină), al căror volum a însumat 15598,5 milioane lei la 30 septembrie 2016, inferior celui de la sfârșitul trimestrului III 2015 cu 14,2 la sută. Creditele în valută străină acordate persoanelor fizice au înregistrat, la sfârșitul trimestrului III 2016, un ritm de creștere anual negativ mai temperat, de -2,7 la sută. În structura portofoliului de credite pe sectoare de activitate, cota cea mai mare îi revine sectorului comerțului. La sfârșitul trimestrului de referință, pe acest sector s-a atestat o diminuare anuală cu 29,9 la sută pentru creditele acordate în monedă națională și cu 21,5 la sută pentru creditele în valută străină.

“Creditele noi acordate în trimestrul III 2016 s-au micșorat cu 11,2 la sută. Totodată, rata dobânzii a inversat trendul și s-a micșorat până la nivelul de 13,8 la sută, datorită reducerii ratei de bază a BNM. Diminuarea ratei medii a dobânzii aferente soldului creditelor în monedă națională a fost cauzată de scăderea ratei medii atât la creditele acordate persoanelor juridice, cât și persoanelor fizice. Rata medie trimestrială la creditele acordate persoanelor juridice s-a diminuat cu 0,76 puncte procentuale față de trimestrul II și a constituit 12,44 la sută. Rata medie anuală a dobânzii pentru creditele acordate în lei persoanelor fizice s-a plasat, în trimestrul III 2016, la nivelul de 13,75 la sută, în descreștere față de trimestrul precedent cu 0,64 puncte procentuale. Pe parcursul trimestrului III 2016, costul creditelor în valută străină a scăzut ca urmare a evoluției descendente atât a ratelor la creditele acordate persoanelor juridice (cu 0,26 puncte procentuale, până la nivelul de 6,12 la sută anual), cât și a ratelor la creditele acordate persoanelor fizice (cu 0,29 puncte procentuale, până la nivelul de 7,87 la sută anual)”, declara la raportul asupra inflației guvernatorul BNM, Sergiu Cioclea.

POPULAȚIA SCOATE BANII DE LA CÎORAP ȘI ÎI DEPUNE LA BANCĂ

Pe parcursul trimestrului III 2016, dinamica anuală a soldului total al depozitelor atrase de sistemul bancar în termeni anuali a accelerat până la valori pozitive. Astfel, soldul total al depozitelor la finele lunii septembrie 2016 a însumat 32491,2 milio-

ne lei, înregistrând un ritm anual de creștere de 3,4 la sută, comparativ cu o descreștere de 0,1 la sută în septembrie 2015. Dinamica pozitivă a soldului depozitelor față de aceeași perioadă a anului precedent a fost influențată de tendința ascendentă a componentei în monedă națională. Ritmul anual de creștere a depozitelor în monedă națională s-a situat la 20,9 la sută anual, comparativ cu descreșterea de 13,8 la sută anual în septembrie 2015. La rândul său, ritmul de creștere anual a depozitelor în valută străină a înregistrat un declin de 11,5 la sută anual, comparativ cu creșterea de 15,6 la sută din septembrie 2015.

“Rata medie a dobânzii pentru depozitele în lei, în trimestrul III 2016, a constituit 10,98 la sută, inferioră celei din trimestrul precedent cu 3,95 puncte procentuale, iar celei din trimestrul III 2015 cu 0,86 puncte procentuale. Evoluția ratei medii a dobânzii pentru plasamentele în lei a fost indusă de micșorarea ratelor medii a dobânzilor pentru depozitele în lei atrase de la persoanele juridice până la 7,93 p.p. (-2,29 puncte procentuale față de trimestrul precedent), iar de la persoane fizice – până la 11,35 p.p. (-4,09 puncte procentuale față de trimestrul precedent).

Marja bancară (calculată drept diferența dintre ratele medii ale dobânzilor la credite și ratele medii ale dobânzilor la depozite) pentru operațiunile efectuate în lei moldovenești, în trimestrul III 2016, a avut valoare pozitivă, constituind 1,91 puncte procentuale, superioară celei din trimestrul precedent cu 3,24 puncte procentuale. Evoluția marjei bancare la operațiunile în valută străină a avut un trend descendent, înregistrând 4,08 la sută, în descreștere cu 0,23 puncte procentuale față de trimestrul II 2016, fiind influențată în mare parte de diminuarea mai accentuată a ratei dobânzii la creditele acordate în valută străină pe parcursul trimestrului de raportare.

BNM SE TEME DE APECIEREA EXCESIVĂ A LEULUI

Pe parcursul trimestrului III 2016, cursul de schimb oficial nominal al monedei naționale s-a apreciat ușor în raport cu dolarul SUA, coborând la finele perioadei cu 0,6 la sută, iar în raport cu euro, evoluția a fost inversă, apreciindu-se cu 0,6 la sută. Cursul oficial mediu de schimb al monedei naționale față de dolarul SUA, în trimestrul III 2016, a rămas la nivelul trimestrului anterior, iar în raport cu euro s-a apreciat cu 1,1 la sută. În acest context, în scopul suplinirii rezervelor valutare și al evitării unei aprecieri excesive a monedei naționale, BNM a intervenit pe piață prin operațiuni de cumpărare, în volum de 231,4 milioane dolari SUA, absorbind astfel în întregime excesul de valută.

Victor URSU

BNM a elaborat proiectul Regulamentului privind activitatea unităților de schimb valutar

Documentul a fost elaborat în baza modificărilor operate la legea privind reglementarea valutară, care prevăd modificarea cadrului legal existent aferent unităților de schimb valutar, pentru asigurarea unui grad mai mare de protecție a clienților acestora din rândul persoanelor fizice și este propus pentru consultări publice până la 11 noiembrie. Noul regulament va stabili un nou conținut al informării oficiale a clienților, al cărui scop este informarea persoanelor fizice despre cele mai importante aspecte ce țin de operațiuni cu valută la ghișeu.

În informarea pentru clienți vor fi incluse datele de contact ale BNM, la care să fie expediate plângeri, obiecții sau sugestii. Va fi indicat dreptul clientului de a renunța la operațiunea de schimb valutar până la finalizarea acesteia sau nu mai târziu de 30 de minute după aceasta, cu condiția că în perioada indicată nu a fost schimbat cursul de vânzare-cumpărare, dar și nu mai târziu de 30 de minute până la închiderea casei de schimb valutar. De asemenea, va fi inclusă obligația USV de a elibera clienților bon fiscal sau orice alt document stabilit de legislația fiscală.

Pentru protecția drepturilor consumatorilor și pentru a preveni inducerea în eroare a clienților, sunt prevăzute reguli clare și cerințe tehnice de indicare a cursurilor valutare pe tablou. Astfel, unitățile de schimb valutar sunt obligate să indice cursuri de vânzare și cumpărare a dolarului SUA, euro, lirei sterline, leului românesc și hrivnei ucrainene cu două cifre după virgulă, iar pentru rubla rusească – cu trei cifre după virgulă. Toate cifrele trebuie să fie vizibile integral, fără suprapunere, inclusiv parțială. Este prevăzut dreptul unităților de schimb valutar de a schimba cursul pe parcursul zilei de muncă, dar și să folosească aparate de schimb valutar.

Noul regulament va include și cerințe față de informațiile care trebuie să fie plasate pe carcasa și ecranele aparatelor de schimb valutar, dar și normele ce țin de efectuarea operațiunilor prin intermediul acestor aparate.

Aparatul de schimb valutar reprezintă un dispozitiv automatizat de autodeservire, care permite cumpărarea/vânzarea valutei contra lei moldovenești la cursul valutar indicat pe ecran, cu eliberarea bonului de casă sau a altui document prevăzut de legislația fiscală. Acesta trebuie să fie programat să efectueze operațiuni de schimb valutar în sumă de cel mult 5 mii de lei moldovenești pentru o operațiune sau echivalentul acestei sume în valută, să conțină pe carcasa date de identificare și de contact ale unității de schimb valutar, dar și datele de contact ale BNM la care pot fi transmise reclamații ce țin de operațiuni de schimb valutar. Dacă parametrii tehnici ai aparatului nu permit operarea cu bancnote de valoare mică sau monede, ceea ce face imposibilă eliberarea sumei exacte, acest lucru trebuie să fie indicat prin notificări, pe ecran, cu indicarea sumei care nu poate fi eliberată și este nevoie de obținerea acordului clientului pentru continuarea operațiunii în aceste condiții.

Aparatele de schimb valutar pot fi instalate atât în bănci și unități de schimb valutar, cât și în afara lor. Hotelul poate instala astfel de aparate numai în incinta sa.

Activele băncilor din Moldova, ponderate la risc, erau la sfârșitul lunii septembrie 2016 de 33 mlrd. 094,72 mil. lei, în scădere cu 1,8% față de luna precedentă

Comparativ cu septembrie anul trecut, acest indice s-a redus cu 9,8%. Potrivit Băncii Naționale, suficiența medie a capitalului ponderat la risc pe sistem a fost, la sfârșitul lunii septembrie 2016, de 28,7%, în timp ce limita minimă este de 16%. În luna precedentă, acest indice era de 27,35%, iar în septembrie anul trecut – de 24,24%.

La sfârșitul lunii septembrie 2016, cea mai mică suficiență a capitalului ponderat la risc o aveau următoarele bănci: Victoriabank – 21,61% (cu o lună mai devreme – 20,21%, în septembrie 2015 – 22,84%), Moldindconbank – 23,55% (cu o lună mai devreme – 21,13%, în septembrie anul trecut – 18,24%), FinComBank – 23,69% (cu o lună mai devreme – 26%, în septembrie 2015 – 26,01%), Moldova-Agroindbank – 24,2% (cu o lună mai devreme – 23,2%, în septembrie 2015 – 20,06%), ProCredit Bank – 28,34% (cu o lună mai devreme – 27,08%, în septembrie 2015 – 23,1%).

Cel mai mare indice al suficienței capitalului ponderat la risc pe sistem îl avea, la sfârșitul lunii septembrie 2016, BCR Chișinău – 139,73%, EuroCreditBank – 121%, Comerțbank – 70,45%, Eximbank-Gruppo Veneto Banca – 52,3%, Energbank – 43,79%, Mobiasbancă Groupe Societe Generale – 30,4%. Corespunderea indicelui suficienței capitalului ponderat la risc pe sistem (peste 16%) denotă potențialul de creditare al băncilor, fără riscul de neacoperire a unor posibile pierderi.

InfoMarket

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața reglementată sau MTF
(Perioada 24-28 octombrie 2016)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
24.10.16 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	945,00	10	9450,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
24.10.16 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	945,00	62	58590,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
26.10.16 13:01	MD14ELIR1009	SA "ELIRI"	10,50	2300	24150,00	Vinzare Cumparare	536324	0,43	10,00
Total				2372	92190,00				
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)									
24.10.16 11:36	MD14INAU1006	SA "INTERAUTOTRANS"	12,80	2603	33318,40	LICITATIE CU STRIGARE PACHE	302607	0,86	20,00
24.10.16 13:01	MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,35	7379	2582,65	Vinzare Cumparare	3699480	0,20	7,00
24.10.16 13:01	MD14BARD1000	BARDAR" SA	65,00	1054	68510,00	Vinzare Cumparare	156699	0,67	35,00
25.10.16 13:01	MD14BARD1000	BARDAR" SA	65,00	3047	198055,00	Vinzare Cumparare	156699	1,94	35,00
26.10.16 13:01	MD14INAU1006	SA "INTERAUTOTRANS"	12,80	3	38,40	Vinzare Cumparare	302607	0,00	20,00
27.10.16 11:11	MD14DANA1005	SA "DANA"	18,00	8000	144000,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHE	165179	4,84	25,00
Total				22086	446504,45				

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 24.10.2016-28.10.2016
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare**

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„ORIZONT” S.A., CHIȘINĂU	MD14RIZO1001	268	1	121	117316,76	0,22
2	„UNIC” S.A., CHIȘINĂU	MD14UNIC1004	115	6	114	109440,00	0,14
3	„CARACUDA-HÎNCEȘTI” S.A., HÎNCEȘTI	MD14CARA1002	10	3	59 943	329686,50	27,36
4	„DAAC HERMES” S.A., CHIȘINĂU	MD14DACH1001	20	1	2	462,00	0,00
5	„PAN-COM” S.A., CHIȘINĂU	MD14PANC1009	10	1	22	264,00	0,02
	Total			12	60202	557169,26	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	B.C. „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A., CHIȘINĂU	MD14AGIB1008	200	1	2	400,00	0,00
2	„BĂLMETREUT” S.A., BĂLȚI	MD14BELR1006	10	1	21	210,00	0,02
3	„NORD-MOBILA” S.A., DROCHIA	MD14DMOB1009	8	1	22	176,00	0,00
4	„UZINA EXPERIMENTALĂ MECANICĂ 32” S.A., DURLEȘTI	MD14DURL1004	10	1	182	1820,00	0,58
5	„BETON ARMAT” S.A., CHIȘINĂU	MD14BETA1007	25	1	50	1250,00	0,04
6	„DAAC-OREOL” S.A., GLODENI	MD14OREO1008	2	2	99	198,00	0,71
	Total			7	376	4054,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„BARDAR” S.A., BARDAR	MD14BARR1004	30	1	14000	42000,00	7,67
2	„JLC-INVEST” S.A., CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	F/VN	2	1820	1328,60	0,00
3	„BUCURIA” S.A., CHIȘINĂU	MD14BUCU1002	10	1	41	410,00	0,00
	Total			4	15861	421738,60	

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„VALTU-CIS” S.A., VATRA	MD14VALU1001	10	3	24 712	247120,00	93,63
2	„TEMIX” S.A., CHIȘINĂU	MD14EMIX1000	1	3	10 000	10000,00	50,00
	Total			6	34712	257120,00	

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„BETON ARMAT” S.A., CHIȘINĂU	MD14BETA1007	25	1	152	17970,96	0,11
	Total			1	152	17970,96	

Tipul tranzacției: Retragerea obligatorie în condițiile art. 30 din Legea privind piața de capital

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„TEBAS” S.A., CHIȘINĂU	MD14TEBS1007	10	327	30290	130247,00	1,00
	Total			327	30 290	130247,00	

Poziții deschise pe piața reglementată și MTF la data de 2.11.2016

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1064,02	36605,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1054,71	389760,00
MD14ENER100	BC"ENERGBANK"SA	0,00	99,00	6307,00
MD14EURB100	BC "EUROCREDITBANK"	0,00	15,00	132908,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	568,48	61200,00
MD14MAGI100	SA"MAGISTRALA"	0,00	10,81	43689,00
MD14ASPA100	SA "ASPA"	0,00	41,71	97498,00
MD14MOLG10	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	61,00	518,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1075,00	127,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	60,00	6055,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14DANA100	SA "DANA"	0,00	18,00	10000,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	375,00
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	30,00	505,00
MD14TIRE100	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14TIRP100	SA IM "TIREX PETROL"	0,00	16,00	287,00

Anexă

la Hotărârea Comisiei Naționale
a Pieței Financiare nr. 17/8 din 30 aprilie 2008

NORMELE DE PRUDENȚĂ FINANCIARĂ A ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

Capitolul I NOȚIUNI GENERALE

1. Normele de Prudență Financiară a asociațiilor de economii și împrumut (în continuare – Norme) stabilesc reglementări prudențiale, în scopul protejării intereselor membrilor, prevenirii și controlului riscurilor asociațiilor de economii și împrumut și a întregului sistem și se aplică asupra asociațiilor de economii și împrumut, inclusiv asociațiilor centrale (în continuare – asociații), licențiate în conformitate cu legislația.

2. În sensul prezentelor Norme se utilizează următoarele noțiuni:

a) active lichide – mijloace bănești în numerar și în conturi bancare, investiții în fondul de lichidități și în valori mobiliare de stat;

[Lib. b) abrogată prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

c) grup de membri acționând în comun – doi sau mai mulți membri care sînt expuși la același risc datorită activităților comune, astfel încît dacă unul din ei va avea dificultăți la rambursarea împrumutului și/sau plății dobînzii aferente, altul sau alții pot avea dificultăți similare;

d) investiție în active materiale pe termen lung – procurarea sau obținerea de către asociație a mijloacelor fixe și a terenurilor în proprietatea sa;

e) împrumut – sumă de bani împrumutată în baza contractului încheiat în scris, pe termen stabilit, cu condiția restituirii, plății dobînzii și altor sume aferente;

f) împrumut expirat, dobîndă expirată – împrumut / dobîndă, suma totală sau parțială a căruia / căreia n-a fost rambursată / achitată în termenul stabilit în contractul de împrumut;

g) împrumut garantat – împrumut garantat de către debitor sau terțe persoane cu mijloace bănești depuse în asociație, bunuri depuse în gaj, alte garanții (cu excepția garanțiilor personale), a căror valoare sumară este egală sau depășește suma împrumutului;

h) persoană afiliată asociației – persoană care corespunde unuia din următoarele criterii:

1) este administrator al asociației, inclusiv membru al comitetului de creditare (dacă acesta este constituit);

2) persoana, care este legată de persoanele menționate la pct. 1) din prezenta literă, printr-un raport de rudenie sau afinitate în linie dreaptă sau în linie colaterală de pînă la gradul doi inclusiv, precum și soțul (soția) acestuia.

i) primul an de activitate – perioada de un an din data obținerii primei licențe de activitate după înregistrarea de stat a asociației;

j) provizion pentru pierderi din împrumuturi – rezervă pentru acoperirea pierderilor potențiale sau recunoscute din împrumuturile acordate și dobînzile aferente;

Capitolul II CERINȚE PRIVIND REZERVA INSTITUȚIONALĂ

3. Rezerva instituțională a asociației se calculează ca suma totală a următoarelor:

a) cote de membru;

b) profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți;

c) profit net (pierdere netă) al anului curent.

4. Asociația este obligată să dețină și să mențină la orice dată rezerva instituțională, calculată conform pct. 3, în mărimea minimă stabilită la art. 33 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139 din 21.06.2007).

5. În scopul executării adecvate a cerințelor stabilite la pct. 4, asociația va acoperi deficitul înregistrat prin majorarea profitului nerepartizat al anilor precedenți din contul

rezervelor pentru dezvoltarea activității, create conform statutului și/sau deciziilor organelor împuternicite și/sau din contul cotelor de membru, achitate suplimentar, conform deciziei respective a adunării generale a membrilor.

6. Asociația poate constitui sau majora rezervele pentru dezvoltarea activității din contul profitului net obținut la sfîrșitul anului de gestiune și/sau profitului nerepartizat al anilor precedenți, doar cu condiția deținerii și menținerii rezervei instituționale în mărimea minimă stabilită la art. 33 din Legea nr. 139 din 21.06.2007 și doar în mărimea rămasă după executarea cerințelor stabilite la pct. 5.

7. Valoarea totală a cotelor de membru ale asociației nu poate depăși mărimea de 20% din valoarea activelor, cu excepția asociației care deține licența de categoria A, asociației care deține licența de categoria B în primul său an de activitate și asociației centrale.

[Pct. 7 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

8. Rezerva instituțională poate fi utilizată / investită în următoarele scopuri / direcții:

a) acoperirea (asimilarea) pierderilor operaționale, investiționale, financiare sau excepționale;

b) acordarea împrumuturilor și/sau efectuarea investițiilor în active lichide, active materiale pe termen lung și active nemateriale.

9. Este interzisă utilizarea / investirea rezervei instituționale în alte scopuri, decît cele menționate la pct. 8, precum și distribuirea acesteia membrilor, cu excepția cazului de lichidare a asociației.

10. Este interzisă utilizarea de către asociație a rezervei instituționale sau a oricărui cont de capital din componența acesteia, conform pct. 3, în calitate de garanție pentru împrumuturile (creditele) primite.

11. Asociația care deține licența de categoria A este obligată să plaseze și să mențină mărimea minimă a rezervei instituționale în conturi bancare de depozit la termen și/sau în valori mobiliare de stat și/sau, după caz, în fondul de lichidități.

12. Asociația care deține licența de categoria B și care se află în anii unu-trei de activitate este obligată să plaseze și să mențină mărimea minimă a rezervei instituționale în conturi bancare de depozit la termen și/sau în valori mobiliare de stat și/sau în fondul de lichidități.

13. Asociația care deține licența de categoria B sau C este obligată să constituie și să mențină la orice dată investiții în fondul de lichidități în mărime de minimum 10% din valoarea totală a depunerilor de economii. [Pct. 13 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

14. Investițiile în fondul de lichidități, menționate la pct. 13, se vor constitui separat de plasamentele rezervei instituționale. [Pct. 14 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

Capitolul IV CERINȚE PRIVIND GESTIUNEA ACTIVELOR ȘI DATORIILOR

15. Consiliul asociației, care deține licența de categoria B, C, sau al asociației centrale, va asigura elaborarea și va aproba politica de gestiune a activelor și datoriilor, în conformi-

tate cu Legea nr. 139 din 21.06.2007, actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare (în continuare – Comisia Națională) și documentele sale interne și este responsabil pentru asigurarea implementării adecvate a acesteia.

[Pct. 15 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

16. Politica de gestiune a activelor și datoriilor trebuie să corespundă serviciilor acordate de asociație și conjuncturii pieței. Politica va conține, dar nu se va limita la prevederi referitoare la scadențele activelor (împrumuturi acordate, depozite bancare, investiții în fondul de lichidități și valori mobiliare) și datoriilor (depuneri de economii, împrumuturi (credite) primite), stabilirea ratelor dobînzilor, implementarea unui sistem de gestiune a riscului de lichiditate și riscului ratei dobînzii, raportare și controlul intern. Consiliul asociației va reexamina politica de gestiune a activelor și datoriilor cel puțin o dată pe an.

17. Rata dobînzii la împrumuturile acordate de către asociație trebuie să fie stabilită la un nivel suficient pentru a acoperi cheltuielile privind dobînzile la mijloacele financiare atrase, cheltuielile suportate și constituirea și/sau menținerea rezervei instituționale la nivelul minim stabilit la art. 33 din Legea nr. 139 din 21.06.2007.

18. Asociația, în procesul implementării politicii de gestiune a activelor și datoriilor, trebuie să asigure permanent corespunderea termenelor obligațiilor scadente cu termenele creanțelor suficiente pentru plata obligațiilor menționate.

18¹. Cel tîrziu la etapa perfectării documentelor legale privind serviciul acordat, asociația este obligată să dezvăluie complet și exhaustiv toată informația privind împrumutul, depunerea de economii sau alt serviciu, după caz, și costul efectiv total al acestuia, inclusiv rata dobînzii, penalități, comisioane, alte cheltuieli aferente, precum și să se asigure că membrul a înțeles deplin toată informația prezentată.

[Pct. 18¹ introdus prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

18². Asociația care deține licența de categoria B sau C nu este în drept să accepte depuneri de economii dacă:

a) valoarea totală a depunerilor de economii acceptate, a creditelor/împrumuturilor primite, precum și a datoriilor aferente dobînzilor calculate, depășește valoarea totală a activelor diminuate cu imobilizări corporale și necorporale, și/sau

b) nu asigură respectarea prevederilor pct. 4 din prezentele Norme pe parcursul a trei luni consecutiv.

[Pct. 18² introdus prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

18³. În cazul în care suma valorii indicatorilor asociației, calculați conform pct. 35¹ și pct. 37¹ din prezentele Norme, este mai mare de 15,0, asociația nu este în drept să accepte depuneri de economii de la membrii săi (inclusiv prin prelungirea termenului contractual) în mărime ce va depăși valoarea dublă a rezervei instituționale.

[Pct. 18³ introdus prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

Capitolul V CERINȚE PRIVIND LIMITAREA RISCURILOR DE ÎMPRUMUT

19. Consiliul asociației va asigura elaborarea și va aproba politica de împrumut a asociației, în conformitate cu Legea nr. 139 din 21.06.2007, actele normative ale Comisiei Naționale și documentele sale interne și este responsabil pentru asigurarea implementării adecvate a acesteia.

20. Politica de împrumut va conține, dar nu se va limita la prevederi referitoare la acordarea, garantarea, gestionarea și rambursa-

rea împrumuturilor, activitatea comitetului de creditare (în cazul constituirii acestuia), constituirea provizioanelor, limitarea riscurilor de împrumut, diversificarea riscurilor de împrumut. În cazul constituirii comitetului de creditare, consiliul asociației va stabili, în politica de împrumut, limite maxime ale sumei împrumuturilor, care pot fi acordate prin decizia comitetului respectiv. Împrumuturile care depășesc limita stabilită, precum și împrumuturile persoanelor afiliate, vor fi acordate prin decizia consiliului asociației. În cazul în care asociația a deschis una sau mai multe filiale și le-a permis acordarea împrumuturilor, ea va stabili, prin politica sa de împrumut, cerințe și limite la împrumuturile acordate prin deciziile proprii ale acestor filiale. Consiliul asociației va revizui politica de împrumut cel puțin o dată pe an.

21. Valoarea totală a împrumuturilor, acordate unui membru sau unui grup de membri acționând în comun, sau persoanelor afiliate, înregistrată la ultima dată de raportare, nu poate depăși:

a) pentru asociația care deține licența de categoria A – 10% din portofoliul de împrumuturi;

b) pentru asociația care deține licența de categoria B și se află în anii unu-trei de activitate – 10% din portofoliul de împrumuturi;

c) pentru asociația care deține licența de categoria B și se află în anii patru și mai mult de activitate și pentru asociația care deține licența de categoria C – 75% din rezerva instituțională a asociației.

[Pct. 21 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

22. Valoarea totală a împrumuturilor negarantate, acordate unui membru sau unui grup de membri acționând în comun, sau persoanelor afiliate, nu poate depăși 20% din rezerva instituțională, înregistrată la ultima dată de raportare a asociației care deține licența de categoria B sau C.

[Pct. 22 în redacția Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

23. Valoarea totală a împrumuturilor negarantate ale asociației, care deține licența de categoria C, nu poate depăși mărimea portofoliului total de împrumuturi, ajustat cu o mărime procentuală variabilă, conform următoarelor formule:

$$PNG \leq PT \times \frac{75 - 3 \times t}{100}$$

unde:

PNG – portofoliu negarantat, lei;

PT – portofoliu total, lei;

t – numărul de ani compleți din data obținerii licenței de categoria C. Exemplu: t = 0 – anul obținerii licenței; t = 1 – un an complet din data obținerii licenței; t = 2 – doi ani compleți din data obținerii licenței ș.a.m.d.

t, {0; 20} – variabila t primește valori în creștere de la 0 la 20 inclusiv.

24. Suma celor mai mari 10 împrumuturi acordate membrilor și/sau grupurilor de membri acționând în comun nu trebuie să depășească 25% din portofoliul total de împrumuturi înregistrat la ultima dată de raportare al asociației, care deține licența de categoria B sau C.

[Pct. 24 completat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

[Pct. 25,26 abrogate prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

Capitolul VI CERINȚE PRIVIND CLASIFICAREA ÎMPRUMUTURILOR ȘI DOBÎNZILOR. CONSTITUIREA ȘI UTILIZAREA PROVIZIOANELOR PENTRU PIERDERI DIN ÎMPRUMUTURI

27. Orice împrumut acordat și dobînda aferentă vor fi incluse în una din următoarele categorii de clasificare:

- a) standard – împrumut și dobândă, neincluse în următoarele categorii;
 b) supravegheat – împrumut și/sau dobândă expirate până la 30 zile inclusiv;
 c) substandard – împrumut și/sau dobândă expirate de la 31 până la 90 zile inclusiv;
 d) dubios – împrumut și/sau dobândă expirate de la 91 până la 180 zile inclusiv;
 e) compromis – împrumut și/sau dobândă expirate mai mult de 180 zile.

28. Asociația va constitui provizioane pentru pierderi din împrumuturi, aplicând următoarele procente la soldul împrumutului și dobânzii aferente din fiecare categorie de clasificare, cu excepția dobânzii clasificate „standard”:

- a) standard – 1%;
 b) supravegheat – 10%;
 c) substandard – 30%;
 d) dubios – 75%;
 e) compromis – 100%.

29. Prin derogare de la pct. 27, asociația poate clasifica împrumutul și dobânda aferentă mai dur cu o categorie, dacă, în rezultatul evaluării (analizei) împrumutului, inclusiv situației rambursării și stării de expirare și, după caz, valorii gajului, stării financiare a debitorului, cheltuielilor de recuperare a creanțelor (inclusiv cheltuieli de judecată ș. a.), sau a oricăror condiții care ar putea conduce la creșterea riscului de împrumut (ex. macroeconomice, climatice), se prognozează pierderi mai mari decât cele prevăzute prin categoria curentă, în care împrumutul și dobânda aferentă sînt clasificate, stabilite la p. 28.

[Pct. 29 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

30. Prin derogare de la pct. 27 lit. d) – e) din prezentele Norme, dacă un împrumut ne-garantat și/sau dobânda aferentă, acordat de asociația care deține licența de categoria C, sînt expirate mai mult de 90 zile, împrumutul respectiv și dobânda aferentă vor fi clasificate în categoria „compromis”.

31. Examinarea stării de expirare a oricărui împrumut și dobânzii aferente se efectuează conform prevederilor contractului de împrumut. În cazul în care a fost modificat graficul de rambursare a împrumutului și/sau achitarea dobânzii aferente, cu sau fără prelungirea termenului de acordare a împrumutului, examinarea stării de expirare a împrumutului și dobânzii aferente se efectuează conform prevederilor contractului inițial de împrumut. Acordul de modificare a contractului de împrumut trebuie să fie semnat de ambele părți înainte de expirarea termenului de valabilitate a contractului inițial de împrumut.

32. Examinarea stării de expirare a împrumuturilor și dobânzilor aferente, clasificarea acestora în categoria „standard” – „compromis” și, în rezultat, constituirea/ anularea provizioanelor respective, se efectuează cel puțin o dată în trimestru de către asociația care deține licența de categoria A și o dată în lună de către asociația care deține licența de categoria B sau C și asociația centrală.

33. Constituirea provizioanelor pentru împrumuturile standarde se efectuează concomitent cu înregistrările contabile la acordarea împrumuturilor respective.

[Pct. 34 abrogat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

35. Provizioanele pentru pierderi din împrumuturi se utilizează pentru acoperirea împrumuturilor compromise și dobânzilor aferente.

35¹. Ponderea împrumuturilor cu termen expirat mai mult de 30 de zile în total portofoliul de împrumuturi nu trebuie să depășească 10%.

[Pct. 35¹ introdus prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

Capitolul VII CERINȚE PRIVIND ÎMPRUMUTURILE EXPIRATE ȘI DOBÎNZILE AFERENTE

36. Asociația este obligată să se adreseze în instanța de judecată pentru rambursarea împrumutului și dobânzii aferente calculate, în termen de 30 zile calendaristice din data din care împrumutul și/sau dobânda aferentă sunt expirate mai mult de 180 de zile.

[Pct. 36 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

37. Consiliul asociației va decide decontarea creanței compromise aferentă împrumutului acordat și/sau dobânzii și altor plăți aferente calculate din contul provizioanelor constituite și înregistrarea acestora în com-

ponența activelor extrabilanțiere numai dacă va dispune de o certitudine întemeiată, justificată documentar, că creanța în cauză nu va fi rambursată (inclusiv în următoarele cazuri: termenul general de prescriere extintivă a expirat; cererea de chemare în judecată depusă de creditor a fost respinsă ca nefondată printr-un act juridic executoriu; executorul judecătoresc emite o încheiere motivată, prin care restituie documentul executoriu fără executare pe motiv că debitorul nu are bunuri sau venituri pentru satisfacerea creanțelor și termenul de executare a expirat; în cazul decesului debitorului, care nu are moștenitori legali; etc.).

[Pct. 37 în redacția Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

37¹. Valoarea creanțelor compromise decontate înregistrate pe parcursul perioadei de raportare nu poate depăși 5% din valoarea medie a soldului împrumuturilor acordate pe parcursul aceleiași perioade.

[Pct. 37¹ introdus prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

Capitolul VIII CERINȚE PRIVIND TRANZACȚIILE CU PERSOANELE AFILIATE

38. Deciziile privind încheierea tranzacțiilor cu persoanele afiliate și/sau grupurile de persoane, care acționează în comun cu persoanele afiliate, sînt adoptate de adunarea generală a membrilor sau de consiliul asociației, dacă atribuția respectivă este dată consiliului prin lege și/sau statut. În cazul în care consiliul asociației este împuternicit cu luarea acestor decizii, administratorul respectiv va părăsi ședința pentru timpul în care este discutată tranzacția, inclusiv acordarea împrumutului și adoptată decizia referitoare la aceasta, iar votul acestuia este considerat abținut.

39. Împrumuturile solicitate de membri – persoane afiliate și/sau grupurile de persoane, care acționează în comun cu persoanele afiliate, vor fi acordate și administrate în condiții similare împrumuturilor asemănătoare acordate altor membri, care se referă cel puțin la rata dobânzii, comisioane, termen, graficul de rambursare a împrumutului și dobânzii, garanții, acțiuni efectuate în scopul rambursării.

40. Economiiile membrilor – persoane afiliate vor fi acceptate de asociație în condiții similare depunerilor de economii acceptate de la alți membri, care se referă cel puțin la rata dobânzii, termenul depunerii, alte condiții de depunere și retragere a acestor economii.

41. Asociația care deține licența de categoria B sau C va prezenta Comisiei Naționale lista persoanelor afiliate și modul de afiliere a fiecărei persoane asociației. Asociațiile care dețin licență de categoria B și C prezintă următoarele date pentru persoanele afiliate: numele, prenumele, codul personal, gradul de rudenie, afinitate și căsătorie, domiciliul. Persoanele fizice fără capacitate deplină de exercițiu nu se includ în lista menționată. Asociațiile ce dețin licență de categoria C prezintă următoarele date pentru persoanele juridice afiliate: caracterul relațiilor, denumirea, sediul, numele și prenumele administratorului, IDNO. De asemenea, în listă se va menționa faptul dacă este sau nu persoana respectivă membru al asociației. Prima listă a persoanelor afiliate va fi prezentată Comisiei Naționale concomitent cu prezentarea raportului financiar anual pentru anul 2008.

42. În cazul modificării componenței persoanelor afiliate, asociația care deține licența de categoria B sau C va informa în scris Comisia Națională, cu anexarea listei complete reînnoite a persoanelor afiliate, în termen de 10 zile lucrătoare din data modificării respective.

Capitolul IX CERINȚE PRIVIND INVESTIȚIILE

43. Consiliul asociației care deține licența de categoria B sau C și asociației centrale va asigura elaborarea și va aproba politica de investiții, în conformitate cu Legea nr. 139 din 21.06.2007, actele normative ale Comisiei Naționale și documentele sale interne și este responsabil pentru asigurarea implementării adecvate a acesteia.

44. Politica de investiții va conține, dar nu se va limita la prevederi referitoare la tipul investițiilor, practici și proceduri pentru aprobarea deciziilor, efectuarea tranzacțiilor, monitorizare și evaluare, conformarea cu ac-

tele normative ale Comisiei Naționale și limitele stabilite în alte acte legislative și normative, diversificare, coordonare cu politica de gestiune a activelor și pasivelor. Consiliul asociației va revizui politica de investiții cel puțin o dată pe an.

45. Valoarea totală a investițiilor în capital și/sau în alte valori mobiliare corporative nu va depăși 25% din valoarea totală a investițiilor, stabilită conform pct. 45. Efectuarea unor asemenea investiții, inclusiv majorarea volumului existent, este permisă cu acordul prealabil în scris al Comisiei Naționale.

46. Investițiile în capitalul și/sau în alte valori mobiliare ale unei societăți comerciale nu vor depăși 25% din valoarea totală a investițiilor, stabilită conform pct. 45. Efectuarea unor asemenea investiții, inclusiv majorarea volumului existent, este permisă cu acordul prealabil în scris al Comisiei Naționale.

47. Investițiile în active materiale pe termen lung nu vor depăși 100% din rezerva instituțională a asociației. Pentru calculul acestui raport, activele materiale pe termen lung se vor lua la valoarea de bilanț la data gestionării respective. În calculul raportului menționat nu se includ activele materiale pe termen lung donate asociației sau procurate de asociație din mijloace bănești donate în acest scop, documentate în conformitate cu legislația.

48. Asociația nu are dreptul să investească în imobil, cu excepția imobilului destinat necesităților proprii.

Capitolul X ACTIVE OBTINUTE ÎN SCHIMBUL RAMBURSĂRII ÎMPRUMUTURILOR

49. Asociația poate obține în gestiune active gajate, cote în capital sau alte valori mobiliare corporative, în scopul vânzării acestora și rambursării împrumuturilor, dobânzii expirate și altor plăți conform contractului de împrumut. Se interzice acceptarea gajului în formă de cote în capital sau alte valori mobiliare corporative de către asociația care deține licență de categoria A. Evidența activelor obținute în gestiune în schimbul rambursării împrumuturilor va fi ținută la conturile extrabilanțiere până la comercializarea lor contra mijloace bănești. Încasarea mijloacelor bănești respective se va considera recuperare a pierderilor din împrumuturi în volumul respectiv.

Asociația poate accepta în proprietate active în contul stingerii creanței – rambursării împrumuturilor acordate, dobânzii expirate și altor plăți conform contractului de împrumut, în conformitate cu legislația. Asociația, care a acceptat active în contul stingerii creanțelor, este obligată să vîndă aceste active ținînd cont de prevederile pct. 48 din prezentele Norme. Evidența activelor obținute în proprietate în contul stingerii creanțelor va fi ținută la conturile de bilanț până la comercializarea lor contra mijloace bănești. Contabilizarea activelor obținute de către asociație în contul stingerii creanțelor constituie teme pentru recunoașterea recuperării pierderilor din împrumuturi în mărimea valorii activelor acceptate.

[Pct. 49 în redacția Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

50. Consiliul asociației (dacă a fost împuternicit prin lege și/sau statut) sau directorul executiv poate lua decizia privind achiziționarea bunurilor care aparțin debitorului în schimbul rambursării împrumuturilor și dobânzilor expirate, precum și altor plăți, conform contractului de împrumut, pentru a fi utilizate în activitatea asociației, reieșind din necesitățile acesteia. Aceste bunuri vor fi procurate în baza contractului de vânzare-cumpărare, încheiat în scris cu debitorul-vînzător. În cazul procurării valorilor mobiliare corporative, asociația este obligată să obțină acordul Comisiei Naționale înaintea încheierii contractului respectiv. Activele menționate în prezentul punct se înregistrează la intrări în conturile de bilanț și devin obiectul reglementărilor Capitolului IX.

[Cap. XI (pct. 51-53) abrogat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

Capitolul XII PREVEDERI SPECIALE

54. Comisia Națională poate exonera asociația, pe un termen stabilit, de executarea prevederilor prezentelor Norme, la cererea în scris a acesteia, în cazul în care exonerarea respectivă este necesară în scopul implementării unui plan de stabilizare financiară de

lungă durată. Planul respectiv va fi anexat la cerere. Comisia Națională poate solicita informații și documente suplimentare pentru formarea opiniei asupra necesității și eficacității planului propus.

[Pct. 54 modificat prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

54¹. În cazul în care două sau mai multe prevederi ale prezentelor Norme pot fi aplicate concomitent, se va aplica prevederea cea mai restrictivă.

[Pct. 54¹ introdus prin Hot. CNPF nr. 48/11 din 23.09.2016, în vigoare 21.10.2016]

55. Asociația nu are dreptul să atragă de la membri depuneri pentru garantarea împrumuturilor. Asociația va informa membrii asupra următoarelor opțiuni privind depunerile atrase anterior intrării în vigoare a prezentelor Norme, la care se va recurge exclusiv în baza cererilor în scris ale acestora:

a) restituirea către membri a depunerilor pentru garantarea împrumuturilor. Restituirea se va efectua cu condiția achitării tuturor plăților prevăzute de contractele de împrumut, în scopul garantării cărora aceste depuneri au fost atrase. Asociația va satisface cererea de restituire într-un termen cît mai restrîns, dar care nu va depăși 10 zile lucrătoare din data depunerii cererii. În cazul în care membrul nu a achitat la scadență plățile prevăzute de contractul de împrumut, asociația, în temeiul art. 22 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 139 din 21.06.2007, poate adopta decizia de preluare a depunerii în contul rambursării datoriei expirate ale membrului respectiv;

b) înregistrarea sumei depunerilor pentru garantarea împrumuturilor în contul cotelor de membru;

c) înregistrarea sumei depunerilor pentru garantarea împrumuturilor în contul depunerilor de economii, în cazul în care asociația deține licența de categoria B sau C.

Înregistrarea depunerilor pentru garantarea împrumuturilor în conturile menționate la lit. b) și c) se efectuează prin documentarea legală respectivă.

Capitolul XIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

56. Asociațiile vor contabiliza toate sursele financiare din contul „Rezerve stabilite de legislație” în contul „Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți” până la următoarea dată gestionară, care vine după intrarea în vigoare a prezentelor Norme și le vor reflecta corespunzător în raportul financiar, prezentat la Comisia Națională la data menționată. Înregistrarea contabilă respectivă poate fi efectuată fără adoptarea unei decizii speciale de către organele de conducere ale asociației.

57. Asociațiile, care dețin licență la data intrării în vigoare a prezentelor Norme, se vor conforma prevederilor punctelor 11,12 și 14 în termen de 6 luni din data intrării acestora în vigoare.

58. Asociația este obligată să se conformeze prevederilor punctelor 15,19 și 43 în termen de 3 luni din data obținerii licenței respective.

59. Prevederile punctelor 21 – 25 nu se aplică împrumuturilor acordate până la data intrării în vigoare a prezentelor Norme.

60. Pentru încălcarea de către asociație a prevederilor prezentelor Norme, Comisia Națională este în drept să aplice măsuri în conformitate cu art. 49 din Legea nr. 139 din 21.06.2007 și art. 9 din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 192-XIV din 12.11.1998 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS).

Rectificare

În nr. 42 (663) al ziarului din 26 octombrie 2016, din motive tehnice, a fost comisă o greșeală regretabilă. Știrea „Din safeurile bancare ale unei filiale de la o bancă comercială din Moldova au fost furate sume mari de bani, în jur de 30 kg de aur și diamante” este un material separat și nu are nici o legătură cu informația anterioară „Costul de piață al acțiunilor „Moldova-Agroindbank” a coborât la un nivel record”. Faptul menționat în noutatea de mai sus a avut loc la o altă bancă. Ne cerem scuze. Redacția.

"Banca de Finanțe și Comerț" S.A.

FIN 1 – BILANȚUL	Anul precedent celui gestionar (31.12.2015) *	Trimestrul III gestionar (30.09.2016)
1.1. Active		
Numerar și echivalente de numerar	756 276 527	758 305 848
Numerar	184 916 526	168 278 044
Depozite la vedere și echivalente de numerar	571 360 001	590 027 804
Active financiare deținute pentru tranzacționare	0	0
Instrumente derivate deținute pentru tranzacționare	0	0
Instrumente de capitaluri proprii	0	0
Instrumente de datorie	0	0
Credite și avansuri	0	0
Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0
Instrumente de capitaluri proprii	0	0
Instrumente de datorie	0	0
Credite și avansuri	0	0
Active financiare disponibile pentru vânzare	7 144 045	7 144 045
Instrumente de capitaluri proprii	7 144 045	7 144 045
Instrumente de datorie	0	0
Credite și avansuri	0	0
Împrumuturi și creanțe	1 095 891 391	1 220 663 499
Instrumente de datorie	0	0
Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în monedă liber convertibilă	88 167 906	98 480 482
Credite și avansuri	1 007 723 485	1 122 183 017
Investiții păstrate până la scadență	261 470 020	287 446 276
Instrumente de datorie	261 470 020	287 446 276
Credite și avansuri	0	0
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0
Acoperirea valorii juste	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie	0	0
Acoperirea investiției nete printr-o operațiune din străinătate	0	0
Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Imobilizări corporale	130 290 076	150 416 247
Mijloace fixe	130 290 076	150 416 247
Investiții imobiliare	0	0
Imobilizări necorporale	22 867 494	22 673 770
Fond comercial	0	0
Alte imobilizări necorporale	22 867 494	22 673 770
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	0
Creanțe privind impozitele	3 266 233	2 065 917
Creanțe privind impozitul curent	3 266 233	2 065 917
Creanțe privind impozitul amânat	0	0
Active ce țin de contractele de asigurare și reasigurare	0	0
Alte active	25 204 113	135 094 429
Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare	61 425 304	47 233 841
Active imobilizate luate în posesie și deținute pentru vânzare	43 676 795	29 538 543
Alte active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare	17 748 509	17 695 298
TOTAL ACTIVE	2 363 835 204	2 631 043 871
1.2. Datorii		
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	0	0
Instrumente derivate deținute pentru tranzacționare	0	0
Poziții scurte	0	0
Depozite	0	0
Datorii constituite prin titluri	0	0
Alte datorii financiare	0	0
Datorii financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0
Depozite	0	0
Datorii constituite prin titluri	0	0
Alte datorii financiare	0	0
Datorii financiare evaluate la cost amortizat	1 928 465 674	2 200 981 585
Depozite	1 667 016 228	1 939 103 268
Datorii constituite prin titluri	0	0
Alte datorii financiare	261 449 446	261 878 317
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0
Acoperirea valorii juste	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie	0	0
Operațiuni de acoperire a unei investiții nete într-o operațiune din străinătate	0	0
Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Provizioane	6 687 438	7 295 852
Provizioane pentru beneficiile angajaților	5 813 349	6 789 561
Restructurare	0	0
Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0	0
Angajamente de creditare și garanții	0	0
Alte provizioane	874 089	506 290
Datorii privind impozitele	5 285 770	4 761 464
Datorii privind impozitul curent	3 565 369	1 266 196
Datorii privind impozitul amânat	1 720 401	3 495 268
Angajamente în cadrul contractelor de asigurare și de reasigurare	0	0
Alte datorii	8 177 121	10 758 039
Capital social rambursabil la cerere	0	0

Angajamentele incluse în grupuri de cedare, clasificate drept deținute pentru vânzare	0	0
TOTAL DATORII	1 948 616 003	2 223 796 939
1.3. Capitaluri proprii		
Capital social	131 544 200	131 544 200
– Capital vărsat	131 544 200	131 544 200
– Capital subscris nevărsat	0	0
Prime de capital	53 749 698	18 334 638
Alte capitaluri proprii	0	0
– Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0	0
– Alte instrumente de capitaluri proprii	0	0
Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare aferente:	21 903 661	21 903 661
-Imobilizărilor corporale	21 903 661	21 903 661
-Imobilizărilor necorporale	0	0
-Operațiunilor de acoperire a investițiilor nete în operațiunile străine [porțiunea efectivă]	0	0
-Conversiei valutare	0	0
-Acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficientă]	0	0
-Activelor financiare disponibile pentru vânzare	0	0
Activelor imobilizate și grupurilor destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare	0	0
Părți altor venituri și cheltuieli recunoscute aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda capitalului	0	0
Alte elemente	0	0
Rezerve	218 465 041	260 489 733
Rezervele (pierderile acumulate) aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda punerii în echivalență	0	0
Alte rezerve	218 465 041	260 489 733
(-) Acțiuni proprii	10 443 400	25 025 300
Pierderea, profitul ce se atribuie acționarilor băncii	0	0
(-) Dividende interimare	0	0
Interese minoritare [Interese care nu presupun control]	0	0
Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare	0	0
Altele	0	0
TOTAL CAPITAL	415 219 200	407 246 932
TOTAL CAPITAL ȘI DATORII	2 363 835 204	2 631 043 871

FIN 2. CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE CONSOLIDAT	Anul precedent celui gestionar (31.12.2015)*	Trimestrul III gestionar (30.09.2016)
Venituri din dobânzi	182 279 490	177 297 618
Active financiare pentru tranzacționare (dacă se contabilizează separat)	0	0
Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
Active financiare disponibile pentru vânzare	0	113 644
Împrumuturi și creanțe	155 722 548	130 737 693
Investiții păstrate până la scadență	26 476 704	46 418 197
Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	0	0
Alte active	80 239	28 085
(-) Cheltuieli cu dobânzile	87 286 739	98 573 215
(-) Obligațiuni financiare pentru tranzacționare (dacă se contabilizează separat)	0	0
(-) Obligațiuni financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
(-) Datorii financiare evaluate la cost amortizat	87 286 739	98 573 215
(-) Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	0	0
(-) Alte datorii	0	0
(-) Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere	0	0
Venituri din dividende	0	30 441
Venituri din active financiare pentru tranzacționare (dacă se contabilizează separat)	0	0
Venituri din active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
Venituri din active financiare disponibile pentru vânzare	0	30 441
Venituri din taxe și comisioane	49 572 005	47 515 360
(-) Cheltuieli cu taxe și comisioane	13 431 949	16 007 252
Câștiguri (pierderi) realizate aferente activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	3 221 168	978 973
Active financiare disponibile pentru vânzare	0	0
Împrumuturi și creanțe	3 221 168	978 973
Investiții păstrate până la scadență	0	0
Datorii financiare evaluate la cost amortizat	0	0
Altele	0	0
Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare – net	0	0
Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	0	0
Câștiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire – net	0	0
Diferențe de curs de schimb [câștig (pierdere)]- net	50 956 494	35 828 429
Câștiguri (pierderi) din de-recunoașterea activelor, altele decât cele deținute pentru vânzare – net	184 352	1 053 426
Venituri din contracte de asigurare și reasigurare – net	0	0
Alte venituri/cheltuieli din contracte de asigurare și reasigurare – net	0	0
Alte venituri operaționale	5 259 829	2 579 313
(-) Alte cheltuieli operaționale	12 098 113	11 018 034
(-) Cheltuieli administrative	91 334 619	75 641 261
(-) Cheltuieli privind remunerarea muncii	42 363 583	37 374 046
(-) Prime	6 365 964	2 533 141
(-) Defalcări privind fondul de pensii, asigurarea socială și alte plăți	15 626 613	11 923 446
(-) Cheltuieli generale și administrative	26 978 458	23 810 627
(-) Amortizarea	9 381 175	8 074 142
(-) Mijloace fixe	5 242 806	4 875 050
(-) Investiții imobiliare	87 694	0
(-) Alte imobilizări necorporale	4 050 675	3 199 093
(-) Provizioane reluări de provizioane	11 439 860	7 502 986
(-) Deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	9 801 731	3 666 152

(-) Active financiare evaluate la cost [instrumente de capitaluri proprii necotate și instrumente derivate legate de acestea]	0	0
(-) Active financiare disponibile pentru vânzare	9 117	0
(-) Împrumuturi și creanțe	9 792 613	3 666 152
(-) Investiții păstrate până la scadență	0	0
(-) Deprecierea activelor nefinanciare	5 567	37 751
(-) Mijloace Fixe	0	0
(-) Investiții imobiliare	0	0
(-) Fond comercial	0	0
(-) Alte imobilizări necorporale	5 567	-18 257
(-) Investiții în companii asociate prin metoda punerii în echivalență	0	0
(-) Altele	0	56 008
Fond comercial negativ recunoscut imediat în profit sau pierdere	0	0
Cota parte a profitului din întreprinderile asociate	0	0
Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare, care nu pot fi considerate activități întrerupte	0	0
Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue înainte de impozitare	56 693 586	44 762 766
Cheltuieli sau venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din operațiuni continue	-2 018 903	2 729 231
Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue după impozitare	58 712 489	42 033 535
Profit sau pierdere din activități întrerupte după impozitare	0	0
Total profit sau (-) pierdere aferent/exercițiului	58 712 489	42 033 535
Atribuit interesului care nu controlează	0	0
Atribuit acționarilor băncii	0	0

Informația privind activitatea economico-financiară la situația din 30 septembrie 2016

Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Normativ	De facto		
			Luna gestionară (30.09.16)	Luna precedentă celei gestionare (31.08.16)	Anul precedent celui gestionar (31.12.15) *
CAPITAL					
Capitalul social	mil. lei	≥ 100	131,54	131,54	131,54
Capitalul de gradul I	mil. lei	≥ 200	303,27	297,04	308,03
Capitalul normativ total (CNT)	mil. lei		303,27	297,04	308,03
Active ponderate la risc	mil. lei		1 280,10	1 142,37	1 107,33
Suficiența capitalului ponderat la risc (≥ 16%)	%	≥ 16%	23,69	26,00	27,82
Capital de gradul I / Active ponderate la risc	%		23,69	26,00	27,82
Capitalul normativ total / Total active	%		11,53	11,39	13,03
Mărimea calculată dar nerezerată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		59,40	59,35	57,13
Nivelul de afectare a capitalului	%		-2,61	-5,23	-3,93
Total datorii / Total capital			5,46	5,52	4,70
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor	%		13,03	13,03	20,72
ACTIVE					
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază)	mil. lei		154,15	269,30	283,56
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază)	mil. lei		151,59	266,81	281,16
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază) / CNT			0,51	0,91	0,92
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază) / CNT			0,50	0,90	0,91
Soldul datoriei la credite (suma de bază)	mil. lei		1 088,39	1 061,81	1 019,58
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)	mil. lei		42,86	44,77	36,32
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / CNT	%		14,13	15,07	11,79
Soldul datoriei la credite neperformante nete (suma de bază) / CNT	%		4,25	5,18	2,43
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		3,94	4,22	3,56
Soldul activelor neperformante nete / CNT	%		12,43	14,66	12,12
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		108,27	108,68	108,22
Suma reducerilor pentru pierderi din deprecieri formate la active și angajamente condiționale conform SIFR	mil. lei		48,86	49,33	51,09
Suma reducerilor calculate pentru soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		4,94	5,06	4,94
Total credite expirate	mil. lei		35,03	34,51	36,19
Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor	%		73,07	72,00	76,27
Soldul datoriei la credite în valută străină (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		24,97	22,27	23,92
Total active / Total capital			6,46	6,52	5,69
Suma expunerilor "mari" / Capitalul normativ total	≤ 5		0,25	0,36	0,37
Suma primelor zece datorii nete la credite minus reducerile / Soldul datoriei la credite nete (suma de bază)	%	≤ 30	22,43	21,98	24,54
Expunerea neta maxima asumata față de o persoana sau un grup de persoane ac? ionind concertat / CNT	%	≤ 15	12,34	13,03	13,77
Expunerea totala maxima a bancii fata de o persoana afiliata si/sau un grup de persoane actionind concertat cu persoana afiliata bancii / CNT	%	≤ 10	2,21	2,36	3,49
Total expuneri față de persoanele afiliate / Capitalul de gradul I	%	≤ 20	5,17	5,60	9,67
Soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)			0,56	0,55	0,61
Soldul creditelor acordate nerezidenților/ Total credite	%		0,92	0,94	0,83
Total credite acordate IMM-urilor	mil. lei		567,10	549,13	522,92
Total credite neperformante acordate IMM-urilor / Total credite acordate IMM-urilor	%		5,89	6,46	5,70
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de debitori:					
Persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice care practic activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		894,37	872,49	853,43

Persoane juridice nerezidente, inclusiv persoane fizice care practic activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		10,02	10,03	8,51
Persoane fizice rezidente	mil lei		184,00	179,29	157,64
Persoane fizice nerezidente	mil lei		0,00	0,00	0,00
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de monede:					
acordate în MDL	mil lei		816,58	825,38	775,73
acordate în USD (echivalentul în lei)	mil lei		121,27	109,67	101,51
acordate în EUR (echivalentul în lei)	mil lei		150,54	126,75	142,34
acordate în alte valute străine (echivalentul în lei)	mil lei		0,00	0,00	0,00
Imobilizări corporale / CNT	%	≤ 50	47,34	47,93	42,38
Imobilizări corporale și cote de participare / CNT (≤ 100)	%	≤ 100	49,74	50,39	44,75

VENITURI ȘI PROFITABILITATE

Rentabilitatea activelor (ROA)	%		2,15	2,02	2,64
Rentabilitatea capitalului (ROE)	%		13,64	12,79	15,05
Venit net aferent dobânzilor / Total venit	%		29,68	29,92	32,37
Cheltuieli neafereente dobânzilor / Total venit	%		47,00	47,07	50,25
Venit din dobânzi anualizat / Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă	%		12,37	12,57	10,99
Marja netă a dobânzii (MJDnet)	%		5,49	5,54	5,73
Indicele eficienței (Ief)	%		133,71	131,74	139,81

LICHIDITATE

Principiul I – Lichiditatea pe termen lung		≤ 1	0,65	0,67	0,73
Principiul II – Lichiditatea curentă	%	≥ 20%	48,04	48,77	47,85
Principiul III – Lichiditatea pe benzi de scadență					
- pina la o luna inclusiv		>1	2,58	2,69	-
- intre o luna si 3 luni inclusiv		>1	23,57	16,18	-
- intre 3 si 6 luni inclusiv		>1	5,60	6,47	-
- intre 6 si 12 luni inclusiv		>1	3,65	3,73	-
- peste 12 luni		>1	3,23	3,26	-

Soldul activelor lichide / Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază)	%		96,21	95,29	95,64
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		67,88	69,28	71,10
Soldul depozitelor persoanelor juridice, cu excepția băncilor (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		32,11	30,71	28,89
Soldul depozitelor în valută străină (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		40,26	41,35	44,60
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază)	mil. lei		0,19	0,18	0,16
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază)	mil. lei		0,19	0,18	0,16
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) / CNT			0,00	0,00	0,00
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) / CNT			0,00	0,00	0,00

SENSIBILITATE LA RISCUL PIETEI

Ponderea activelor bilanțiere în valută străină și activelor atașate la cursul valutar în totalul activelor	%		29,53	31,61	32,52
Ponderea obligațiilor bilanțiere în valută străină și obligațiilor atașate la cursul valutar în totalul activelor	%		30,02	30,96	32,80
Total active bilanțiere în valută străină / Total active	%		27,08	29,42	30,69
Total obligațiuni bilanțiere în valută străină / Total obligațiuni	%		35,52	36,57	39,79

DATE GENERALE

Numărul total de angajați ai băncii	nr.		598	606	575
Subdiviziuni ale băncii:	nr.		96	96	83
- filiale	nr.		17	17	17
- reprezentanțe	nr.		0	0	0
- agenții	nr.		79	79	66
- puncte de schimb valutar	nr.		0	0	0

* ajustat conform audit extern

Nota: Informația este dezvăluită, conform cerințelor expuse în Regulamentul cu privire la dezvăluirea de către băncile din R. Moldova a informației aferente activităților lor.

Președintele Băncii
Contabil-șefHvorostovschii V.
Socolov S.

Акционерное Общество «Фантазия-Ос»

АО «Фантазия – Ос» расположено в г. Рышкань, ул. Комарова, 28 тел. 0 (256) 2 84 52; факс 0 (256) 2 38 85 e-mail: Fantazia@mtc-rs.md. Регистрационный номер (IDNO) 1003602150617 от 01.02.1994 г. зарегистрировано в Государственной регистрационной палате. Собрание АО «Фантазия-Ос» состоялось 22.04.2016 г., по адресу г Рышкань, ул. Комарова, 28.

ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ПОСТАНОВЛЯЕТ:

- Отчет СО и исполнительного органа о результатах деятельности за 2015 год и основные направления общества на 2016 год – УТВЕРДИТЬ
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет
- Финансовый отчет Общества за 2015 год – УТВЕРДИТЬ
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет
- Нормативы распределения прибыли за 2015 год – УТВЕРДИТЬ
Нормативы распределения прибыли на 2016 год – УТВЕРДИТЬ
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет
- Оплату труда членам СО – УТВЕРДИТЬ
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет
- Протокол счетной комиссии по выборам Совета Общества – УТВЕРДИТЬ
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет
- Аудиторскую фирму LEUAUDITFIN» SRL – УТВЕРДИТЬ
Оплату труда аудиторской фирмы LEUAUDITFIN» SRL – УТВЕРДИТЬ
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет
- Поручить представителю аудиторской фирмы «LEUAUDITFIN» SRL, исполняющей обязанности ревизионной комиссии, в лице госп. Цуркан О. В. заверить подписи протокола общего собрания акционеров.
Голосовали: За – 28111 голосов Против – нет

“Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar” SA

CERERE DE RETRAGERE OBLIGATORIE A ACTIUNILOR DEȚINUTE DE ACȚIONARIILE MINORITARI AI EMITENTULUI “Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar” SA în conformitate cu prevederile art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital

Obiectul cererii de retragere obligatorie: Acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, formă nematerializată, Cod ISIN MD14BARR1004, cu valoare nominală de 30 lei fiecare, în număr total de 1 498 unități, ce constituie 0,8204% din numărul total de acțiuni plasate ale Emitentului “Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar” SA.

Identificarea Emitentului ale cărui valori mobiliare fac obiectul ofertei de retragere obligatorii: “Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar” SA, IDNO-Cod fiscal 1003601006681, cu sediul: MD – 6811, str. Alexandr Pușkin, 2, s. Bardar, r-l Ialoveni, Republica Moldova, capital social 5 477 550 lei, divizat în 182 585 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, formă nematerializată, valoare nominală 30 lei, cod ISIN MD14BARR1004.

Identificarea inițiatorului procedurii de retragere obligatorii – Ofertantului: DOROFTEI RAISA, adresa de reședință: MD – 6811, s. Bardar, r-l Ialoveni

Informații detaliate privind numărul de valori mobiliare de aceeași clasă pe care le deține Ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat: Ofertantul și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul dețin împreună 181 087 acțiuni, ce constituie 99,1796% din acțiunile cu drept de vot plasate ale Emitentului “Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar” SA, inclusiv:

DOROFTEI RAISA – 180 987 acțiuni, ce constituie 99,1248% din acțiunile cu drept de vot plasate

DOROFTEI ANDREI – 100 acțiuni, ce constituie 0,0548% din acțiunile cu drept de vot plasate

Ofertantul a derulat în perioada 24.08.2016 – 22.09.2016 oferta de preluare benevolă a acțiunilor Emitentului, ce nu aparțin cu drept de proprietate Ofertantului și persoanelor cu care acționează în mod concertat. Prospectul ofertei de preluare benevolă a fost aprobat de CNPF prin hotărârea nr. Nr. 40/5 din 05.08.2016 (MO nr. 265-276 din 19.08.2016).

Obligațiile deținătorilor de valori mobiliare, cărora le este adresată cererea de retragere obligatorie: În temeiul art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital, Ofertantul adresează cererea de retragere obligatorie a acțiunilor ce nu aparțin cu drept de proprietate Ofertantului și persoanei cu care acționează în mod concertat, ceilalți acționari, fiind obligați să-i vândă acțiunile deținute ale Emitentului “Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar” SA, ce constituie obiectul cererii de retragere la un preț echitabil

Durata cererii de retragere obligatorie: 02 noiembrie 2016 – 4 decembrie 2016

Prețul oferit pentru o acțiune: 30,00 lei pentru o unitate

Modul de stabilire a prețului: Prețul oferit pentru o acțiune este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul ofertei de preluare benevolă derulată de Ofertant în perioada 24.08.2016 – 22.09.2016. Prețul este stabilit de Ofertant cu respectarea prevederilor art. 23 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital și Regulamentului privind ofertele publice de cumpărare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 33/1 din 16.06.2015.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare: Acționarii urmează să prezinte Ofertantului în cadrul duratei cererii de retragere, la sediul emitentului pe adresa MD – 6811, str. Alexandr Pușkin, 2, s. Bardar, r-l Ialoveni, Republica Moldova, o Declarație scrisă, care va conține următoarele informații:

- datele de identificare, domiciliul și date de contact;
 - acordul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin Extrasul din Registrul acționarilor Emitentului: extrasul din Registrul acționarilor poate fi obținut la Societatea de registru „Grupa Financiară” SA, pe adresa: MD – 2001, str. Ismail, 88/1 et. 4, mun. Chișinău
 - modalitatea de plată a acțiunilor deținute (numerar, prin mandat poștal sau prin transfer bancar). În cazul opțiunii pentru plata prin transfer bancar, va indica rechizitele contului bancar.
- Declarația va fi însoțită de copia de pe buletinul de identitate, copia de pe extrasul de cont bancar semnat și ștampilat de banca emitentă, extrasul din registrul acționarilor. Declarația poate fi prezentată personal sau prin reprezentant împuternicit prin procură autentificată notarial.

Dacă pe parcursul duratei de retragere obligatorie, acționarul nu va înainta Ofertantului nici o opțiune privind înstrăinarea acțiunilor deținute, se consideră că acționarul a acceptat tăcît cererea Ofertantului.

Modalitatea și termenul de plată a acțiunilor: Ofertantul va achita contravaloarea acțiunilor prin modalitatea comunicată de acționar prin declarația scrisă. În cazul în care acționarul a acceptat tăcît cererea Ofertantului, Ofertantul efectuează achitarea acțiunilor prin mandat poștal cu aviz de înmînare la adresa acționarului indicată în Registrul acționarilor Emitentului la data retragerii. Achitarea se va efectua în termen de două săptămîni de la data expirării duratei de retragere.

În cazul în care mijloacele bănești transferate acționarilor prin mandat poștal sunt returnate, Ofertantul le va transfera la un cont bancar, special deschis de Emitent la o bancă licențiată de BNM, în favoarea acționarilor minoritari, cărora le-a fost adresată prezenta cerere și nu au primit contravaloarea acțiunilor deținute.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii: Ofertantul confirmă existența mijloacelor financiare necesare pentru achiziționarea acțiunilor ce constituie obiectul prezentei cereri de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora.

Pentru informații suplimentare acționarii se pot adresa la numărul de telefon: 022 27 00 35

SRL “Capital Group AG”

Avizul privind efectuarea ofertei de preluare benevolă a acțiunilor emise de “Utilajcom” SA

Prin Decizia CNPF nr. 51/10 din 21.10.2016 a fost aprobată Oferta de preluare benevolă pentru acțiunile emise de “Utilajcom” SA intermediată de “Pro Invest Capital” S.A.

Datele de identificare a Ofertantului: Societatea cu Răspundere Limitată “Capital Group AG”, IDNO – cod fiscal 101400033020 din 02.10.2014, adresa juridică MD-2023, str. Industrială, 40, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Datele de identificare a Emitentului: Societatea pe acțiuni “Utilajcom”, IDNO – cod fiscal 1003600042152 din 16.06.1994, adresa juridică MD-2023, str. Industrială, 40, mun. Chișinău, Republica Moldova. Tipul de activitate al Societății este fabricarea construcțiilor metalice și mobile, țimplărie, lucrări de reparare și construcții.

Numărul total al acțiunilor plasate a Societății constituie 603 785 acțiuni ordinare nominative de clasa I, dintre care 3273 acțiuni de tezaur și 600 512 acțiuni aflate în circulație. Cod ISIN MD14U-TIL1007, cu valoarea nominală de 5,00 lei fiecare, emise în formă dematerializată și un capital social în mărime de 3 018 925 lei.

Clasa și numărul de valori mobiliare deținute de ofertant și de către persoanele cu care acționează în mod concertat:

– Ofertantul deține 512 981 acțiuni ordinare nominative, ce constituie 84,96% din capitalul social al Emitentului;

– Persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul nu dețin acțiuni ale Emitentului;

Numărul de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei:

Oferta vizează achiziționarea a 90 804 acțiuni emise de “Utilajcom” SA, ceea ce constituie 15,04% din capitalul social.

Prețul propus pentru o valoare mobilă: 8,40 lei per acțiune

Termenul de acțiune a ofertei: Ofertă de preluare este valabilă pentru o perioadă de 30 (treizeci) zile calendaristice și este cuprinsă între 02.11.2016 și 01.12.2016. Perioada ofertei poate fi extinsă de către Ofertant cu aprobarea CNPF

Datele de identificare a Intermediarului: Societatea de Investiții “Pro Invest Capital” S.A.

– licența de categoria “B”, seria CNPF nr. 000827 din 09.04.2015 cu termen nelimitat

– adresa juridică: MD-2015, mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 of. 510

– administrator – Ianoșcaia Anastasia

– telefon de contact (022) 57 18 69

– email: pic.proinvestcapital@gmail.com

Date despre locul și perioada de timp în care doritorii pot lua cunoștință cu prospectul ofertei de preluare:

Prospectul de ofertă este realizat de către Intermediar cu sprijinul Ofertantului și va fi disponibil publicului începînd cu data publicării anunțului de ofertă, pe toată perioada derulării acesteia.

Prospectul de ofertă poate fi obținut în mod gratuit, pe suport de hîrtie, la sediul:

a) Intermediarului “Pro Invest Capital” S.A.: MD-2015, mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 of. 510, telefon de contact (022) 57 18 69;

b) Ofertantului SRL “Capital Group AG”: MD-2023, mun. Chișinău, str. Industrială, 40, telefon de contact (022) 83 54 02.

Condițiile ofertei pe care le vor întruni contraofertele deținătorilor de acțiuni, locurile de subscriere și programul de lucru cu publicul

Acționarii pot accepta Oferta prin completarea și semnarea, înainte de expirarea Perioadei Ofertei, a două exemplare ale formularului de subscriere, care va fi disponibil acționarilor interesați la sediul Intermediarului din MD-2015, mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 of. 510, program de lucru de luni până vineri între orele 10.00-16.00.

În ultima zi a Perioadei de Oferta, programul de primire a Formulelor de Subscriere va fi între orele 10.00-13.00.

Pentru a primi formularele de subscriere acționarii urmează să prezinte Intermediarului extrasul din registrul acționarilor Emitentului de la Societatea de Registru “Soliditate” S.A., mun. Chișinău, str. Feredeului, 4, tel. (022) 54 93 20 și de asemenea, următoarele acte:

- pentru persoane fizice: buletinul de identitate al acționarului persoană fizică, buletinul de identitate a reprezentantului acționarului persoană fizică și procura întocmită în conformitate cu prevederile legale;
- pentru persoane juridice: buletinul de identitate al reprezentantului acționarului persoană juridică, extrasul din registrul de stat al persoanelor juridice, care confirmă administratorul, statutul persoanei juridice, decizia organului de conducere competent în caz de necesitate, alte documente relevante după caz.

Oferta va fi derulată prin intermediul pieței reglementate, administrat de “Bursa de Valori a Moldovei” S.A.

Contravaloarea acțiunilor vândute va fi plătită acționarilor în conformitate cu termenii Prospectului de Ofertă de către Intermediar după data decontării tranzacției și anume în prima zi lucrătoare ce urmează după data decontării tranzacției.

Viza de aprobare aplicată pe Prospectul ofertei de preluare nu are valoare de garanție și nici nu reprezintă o altă formă de apreciere a CNPF cu privire la oportunitatea, avantajele, profitul sau riscurile pe care le-ar putea prezenta tranzacțiile de încheiat prin acceptarea ofertei, obiect al Hotărîrii: Hotărîrea de aprobare certifică numai regularitatea ofertei în privința exigențelor legii și ale normelor adoptate în aplicarea acesteia.

Ofertant
“Capital Group AG” SRL

Intermediar
“Pro Invest Capital” S.A.

In atenta acționarilor
SA “Agrovinautomatica”

Se convoacă adunarea generală extraordinară a acționarilor cu prezența lor pe 12.11.2016 la ora 10.00 pe adresa: mun. Chisinau, str. Izmail, 52. Înregistrarea – 9.00-10.00

ORDINEA DE ZI:

1. Schimbarea adresei juridice
2. Alegerea cenzorului
3. Schimbări în statut.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi întocmită la data de 27.10.16

Cu materialele, referitor la ordinea de zi, se poate face cunoștința la administrație, începînd cu 27.10.16.

SA „FEE-NORD”

necesită și invită doritorii să participe la licitație repetată deschisă pentru procurarea telefoanelor mobile.

Ofertele comerciale să fie prezentate în plic sigilat pînă la data de 14.11.2016 ora 14.00, pe adresa: mun. Bălți, str. Strîi 17 “A”.

Deschiderea plicurilor se va efectua pe data de 15.11.2016.

Pentru a ridica caietul de sarcini sau a primi informație suplimentară rugăm să apelați pe e-mail: anticamera@fee-nord.md

Persoana de contact – șef secției IT
Igor Cruțoi tel. 62 163 407.

B.C. "UNIBANK" S.A. în proces de lichidare

organizează la data de 10 noiembrie 2016 pe adresa: mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 45, vânzarea prin licitație cu strigare:

– ora 10:00 cota-parte de 1.9727% din capitalul social al Î.M. "Biroul de Credit" SRL, IDNO 1002600056187, cu sediul mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 49, prețul de pornire 763 515,00 lei inclusiv TVA. La licitație sunt invitate persoanele care corespund cerințelor față de asociații birourilor istoriilor de credit, stipulate în: art. 16 alin (2) subalin (2) lit (b) din Legea nr. 122-XVI din 29.05.2008 privind birourile de credit și Capitolul II din Regulamentul privind licențierea activității biroului istoriilor de credit, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 7/4 din 20 februarie 2009.

– ora 11:00 unei acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot (ISIN MD14BS-VO1001), ceea ce constituie 2,5641% din acțiunile emitentului "Bursa de Valori a Moldovei" S.A. IDNO 1003600004978, cu adresa juridică mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 73, prețul de pornire 378 560,85 lei inclusiv TVA.

– ora 12:00 pachetul de 4 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot (ISIN MD14VALO1009), ceea ce constituie 1,0101% din acțiunile emitentului "Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei" S.A. IDNO 1003600012333, cu adresa juridică mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 73, prețul de pornire 144 580,50 lei inclusiv TVA.

– ora 14:00 100% din capitalul social al "RURAL-TERRA" SRL, IDNO 1008600043660, cu adresa juridică mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, 51. Prețul de pornire 48 669,12 lei inclusiv TVA. Termen limită de prezentare a cererilor de participare la licitație este 9 noiembrie 2016 ora 16:00.

Modelul cererii de participare la licitație și documentele necesare pentru prezentare, le puteți găsi pe saitul oficial al băncii (www.unibank.md).

Pasul licitației 5% din prețul de pornire. Acontul, ce urmează obligatoriu să fie transferat, constituie 10% din prețul de pornire și taxa de participare 100,00 lei: contul bancar MD55NB000000000035262856, BC "UNIBANK" S.A. în proces de lichidare, cod fiscal 1002600036004, NBMDMD2X.

Informații suplimentare
la tel: 022-253-883; 022-253-813.

Întreprinderea comercială "Favorabil" SA

(mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 1) conform hotărârii Consiliului Societății din 27 octombrie 2016, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora, care va avea loc pe data de 10 decembrie 2016, ora 11:00, la sediul Societății pe adresa: mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 1.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea și aprobarea dării de seamă anuală a organului executiv al Societății și darea de seamă financiară anuală a Societății pentru anul 2014 și anul 2015.
2. Examinarea și aprobarea dării de seamă anuală a Consiliului Societății pentru anul 2014 și anul 2015.
3. Examinarea și aprobarea dării de seamă anuală a Comisiei de cenzori a Societății pentru anul 2014 și anul 2015.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 28 octombrie 2016.

Înregistrarea acționarilor va începe la ora 10:00. Acționarii vor prezenta documentul de identitate, iar reprezentanții lor și procura perfectată conform legislației în vigoare.

Materialele referitoare la ordinea de zi a adunării generale a acționarilor pot fi consultate, începând cu data de 30 noiembrie 2016, pe adresa: mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 1, în zilele de lucru între orele 9:00 – 17:00.

"ZORILE" S.A.

CERERE DE RETRAGERE OBLIGATORIE A ACȚIUNILOR DEȚINUTE DE ACȚIONARII MINORITARI A EMITENTULUI "ZORILE" S.A. în conformitate cu prevederile art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital

Obiectul cererii de retragere obligatorie: Acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, formă nematerializată, Cod ISIN MD14ZORI1001, cu valoare nominală de 18 lei fiecare, în număr total de 221 676 unități, ce constituie 2,9% din numărul total de acțiuni plasate ale Emitentului "Zorile" S.A.

Identificarea Emitentului: „Zorile” S.A., IDNO-Cod fiscal 1002600001349, cu sediul: MD 2069, str. Calea Leșilor, 8, mun. Chișinău, capital social 137 499 948 lei, divizat în 7 638 886 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, formă nematerializată, valoare nominală 18 lei, cod ISIN MD14ZORI1001;

Identificarea Ofertantului: Întreprinderea cu capital străin „White City” S.R.L., IDNO 1007600047384, cu sediul pe adresa MD – 2001, str. Vlaicu Pîrcălab, 63, mun. Chișinău, Republica Moldova, administrator Chițanu Andrei. Telefon de contact 0 22 80 72 53;

Identificarea persoanelor cu care Ofertantul acționează în mod concertat: Ofertantul acționează în mod concertat cu Compania "Donne Investments Limited", HE 222278, Arch. Makarios III Avenue, 2-4, Capital Center, 9th Floor, Nicosia, Republica Cipru;

Legătura de afiliere: Donne Investments Limited deține controlul în Ofertant, deținând 100% părți sociale.

Informații detaliate privind numărul de valori mobiliare de aceeași clasă pe care le deține Ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat: Ofertantul și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul dețin împreună 7 417 210 acțiuni, ce constituie 97,10% din acțiunile cu drept de vot plasate ale Emitentului „Zorile” S.A., inclusiv:

ICS „White City” S.R.L. – 953 323 acțiuni, ce constituie 12,48% din acțiunile cu drept de vot plasate, Donne Investments Limited – 6 463 887 acțiuni, ce constituie 84,62% din acțiunile cu drept de vot plasate;

Obligațiile deținătorilor de valori mobiliare, cărora le este adresată cererea de retragere obligatorie: În temeiul art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital, Ofertantul adresează cererea de retragere obligatorie a acțiunilor ce nu aparțin cu drept de proprietate Ofertantului și persoanei cu care acționează în mod concertat, ceilalți acționari, fiind obligați să-i vîndă acțiunile deținute ale Emitentului "Zorile" S.A., ce constituie obiectul cererii de retragere.

Durata cererii de retragere obligatorie: 02 noiembrie 2016 – 4 decembrie 2016;

Prețul oferit pentru o valoare mobilă: 39,68 lei/acțiune;

Modul de stabilire a prețului: Prețul oferit pentru o acțiune este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul ofertei de preluare benevolă derulată de Ofertant în perioada 21.09.2016 – 20.10.2016. Darea de seamă privind rezultatele ofertei de preluare benevolă a fost publicată în ziarul "Capital Market" nr. 42 (663) din 26.10.2016. Prețul este stabilit de Ofertant cu respectarea prevederilor art. 23 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital și Regulamentului privind ofertele publice de cumpărare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 33/1 din 16.06.2015.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare: Acționarii urmează să prezinte Ofertantului în cadrul duratei cererii de retragere, la adresa MD 2069, str. Calea Leșilor, 8, mun. Chișinău, o Declarație scrisă, care va conține următoarele informații:

- datele de identificare, domiciliul și date de contact;
- acordul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin Extrasul din Registrul acționarilor Emitentului; Extrasul din Registrul acționarilor poate fi obținut la Societatea de registru „Registru Garant” SA, pe adresa MD 2012, str. Mitropolit Varlaam, 65, of. 333, mun. Chișinău, telefon 022 22 99 17/022 22 99 13;
- modalitatea de plată a acțiunilor deținute. În cazul opțiunii pentru plată prin transfer bancar, va indica rechizitele contului bancar.

Declarația va fi însoțită de copia de pe buletinul de identitate, copia de pe extrasul de cont bancar semnat și ștampilat de banca emitentă, extrasul din registrul acționarilor.

Declarația poate fi prezentată personal sau prin reprezentant împuternicit prin procură autentificată notarial.

Dacă pe parcursul duratei de retragere obligatorie, acționarul nu va înainta Ofertantului opțiunea în scris privind înstrăinarea acțiunilor deținute (accept sau refuz motivat), se consideră că acționarul a acceptat tăcut cererea Ofertantului.

Modalitatea și termenul de plată a acțiunilor: Ofertantul va achita contravaloarea acțiunilor prin modalitatea comunicată de acționar prin declarația scrisă. În cazul în care acționarul a acceptat tăcut cererea Ofertantului, Ofertantul efectuează achitarea acțiunilor prin mandat poștal cu aviz de înmînare la adresa acționarului indicată în Registrul acționarilor Emitentului la data retragerii. Achitarea se va efectua în termen de două săptămîni de la data expirării duratei de retragere.

În cazul în care mijloacele bănești transferate acționarilor prin mandat poștal sunt returnate, Ofertantul le va transfera la contul bancar, special deschis pe numele Emitentului, codul IBAN MD84CM000280904980140497 la BC "Comerțbank" S.A., cu sediul MD-2068, str. Kiev. Nr. 16/1 mun. Chișinău, Republica Moldova, în favoarea acționarilor minoritari, cărora le-a fost adresată prezenta cerere și nu au primit contravaloarea acțiunilor deținute.

La achitarea acțiunilor Ofertantul va reține impozitul pe venit la sursa de plată în corespundere cu prevederile Codului Fiscal al R. Moldova.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii: Ofertantul confirmă existența mijloacelor financiare necesare pentru achiziționarea acțiunilor ce constituie obiectul prezentei cereri de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora.

Pentru informații suplimentare acționarii se pot adresa la numărul de telefon: 022 80 72 53

În atenția acționarilor SA "NORD MOBILĂ"!

Comisia de lichidare Societății "NORD MOBILĂ" SA anunță convocarea adunării generale extraordinare repetate acționarilor "NORD MOBILĂ" SA cu prezența acționarilor, care va avea loc la 15 noiembrie 2016 orele 11-00, pe adresa mun Chișinău, str N. Zelinski. 7, bir, 511. Înregistrarea participanților la adunare de la orele 10-30pînă la 10-50.

ORDINEA DE ZI

1. Aprobarea bilanțului provizoriu de lichidare.
 2. Aprobarea tranzacțiilor.
- Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară va fi întocmită conform situației de 07 octombrie 2016.
- Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începînd cu 04 noiembrie 2016 în zilele de lucru de la orele 11-00 pînă la 12-00 pe adresa mun Chișinău str. Zelinski, 7 bir. 502
- Pentru participare la adunare este necesar să prezentați documentul ce autentifică identitatea, iar cazul transmiterii dreptului de vot – și procura autentificată conform legislației în vigoare a Republicii Moldova.

Comisia de lichidare SA "NORD MOBILĂ"

CA „General Asigurări” SA

1. Se creează (fondează) Compania de Asigurări „General Asigurări” Societate pe Acțiuni cu sediul în mun. Chișinău, str. Armenească, nr. 27;
2. Se aproba mărimea capitalului social al Companiei de Asigurări „General Asigurări” Societate pe Acțiuni în mărime de 25.000.000,00 lei împărțit în 25.000.000 acțiuni ordinare nominative fiecare în valoare nominală de 1 (un leu) fiecare de aceeași clasă cu drept de vot, cu dreptul de a primi dividende, o parte din active la lichidarea Societății în formă nematerializată și plasate (subscrise) de unicul subscriber (fondator) dl Vitalie Bodea, IDNP: 0962011017784.
3. Se aprobă Statutul (actul de constituire) a Companiei de Asigurări „General Asigurări” Societate pe Acțiuni (Statutul se anexează).
4. Se numește dl Oleg Lisnic, IDNP: 0990203129908 în calitate de Director general (organ executiv unipersonal al Societății), începînd cu data de 25.10.2016, pe o perioadă de 3 ani.
5. Fondatorul dl Vitalie Bodea va negocia și semna cu dl Lisnic Oleg contractul individual de muncă și alte acte juridice necesare conform legislației muncii.
6. Se împuternicește dl Lisnic Oleg să întreprindă toate acțiunile și să perfecteze toate actele necesare înregistrării de Camera Înregistrării de Stat a Societății și a administratorului acesteia, deschiderea conturilor bancare a Societății, înregistrarea valorilor mobiliare ale Societății în Registrul de stat al valorilor mobiliare, precum și întreprinderea tuturor acțiunilor la instituțiile publice în legătură cu înregistrarea Societății.
7. Se aprobă Regulamentul cu privire la Consiliul Societății al CA „General Asigurări” SA (se anexează);
8. Se aprobă Regulamentul cu privire la Comisia de Cenzori al CA „General Asigurări” SA (se anexează);
9. Se aprobă Regulamentul privind Organul Executiv Unipersonal al CA „General Asigurări” SA (se anexează).
10. Se aprobă Codul de Guvernanță Corporativă al CA „General Asigurări” SA (se anexează);
11. Se împuternicește Organul executiv unipersonal al Societății (Directorul executiv) de a identifica o societate de registru, să negocieze și să încheie un contract privind ținerea registrului deținătorilor de valori mobiliare ale CA „General Asigurări” SA.
12. Activitatea de bază a CA „General Asigurări” SA se va realiza doar pentru:
 - activitățile și prestarea serviciilor în domeniul de asigurare și reasigurare autorităților publice, întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor indiferent de forma de organizare juridică și persoanelor fizice;
 - efectuarea programelor și proiectelor de investiții inclusiv fondul nestatal de pensii;
 - altele neinterzise pentru companiile de asigurări.
13. Se ia act că activitatea de bază a CA „General Asigurări” SA indicată în pct. 7.1. din prezentul Proces-verbal, se va modifica doar în temeiul unei hotărâri adunării generale a acționarilor.
14. Se obligă organul executiv unipersonal (Directorul Executiv) ca imediat după înregistrarea Societății, să întreprindă toate acțiunile pentru ca Societatea să obțină licența de activitate în domeniul asigurărilor pentru clasele de asigurări reglementate de legislația în domeniu, fiind împuternicit cu dreptul de a reprezenta Societatea, de a semna, în numele Societății, toate cererile, demersurile, declarațiile adresate Autorității de Supraveghere și altor instituții publice și private.

АО «Фантазия Ос»

доводит до сведения, что с 15.09.2016 г. произошла смена руководства. Директором АО «Фантазия Ос» назначена г-жа Фортуняк Валентина Владимировна.

“Promtehgaz” SA

Informația cu privire la rezultatele ofertei publice înregistrată conform Hotărârii CNPF

- 1). Data notificării: 27.10.2016
- 2). Tipul ofertei de preluare – oferta de preluare benevolă
- 3). Perioadă de derulare a ofertei – 21.09.2016 – 20.10.2016
- 4). Numărul și data hotărârii CNPF privind aprobarea prospectului ofertei de preluare – №46/7 din 09.09.2016
- 5). Ofertantul:
Bogdan Valeriu (IDNO 0960208540004, str. Vânătorilor, 35, or. Sîngera) și Țurcan Iulian (IDNO 0962206569102, str. G. Asachi, 21 or. Chișinău)
- 6). Informația privind emitentul: Societatea pe Acțiuni “Promtehgaz”, nr. 1003600082053 din 08.07.1996, adresa juridică: str. Miorita, 3/5, mun. Chișinău.
- 7). Deținerea de valori mobiliare a ofertanților și persoanelor concertate:
Bogdan Valeriu, Țurcan Iulian – 99,21% – 1 305 390 unități
Bogdan Valeriu, Țurcan Iulian, persoanele concertate – 99,25% – 1 305 910 unități
- 8). Datele de identificare ale intermediarului ofertei: Societatea de investiții: CB “DAAC Invest” SA, adresa mun. Chișinău, str. Calea Leșilor, 10
- 9). Locul de derulare a ofertei de preluare: Oferta a avut loc la piața reglementată – Bursa de Valori a Moldovei
- 10). Numărul de valori mobiliare, care a constituit obiectul ofertei – 10 330 unități – 0,79%
- 11). Prețul valorilor mobiliare – 43,87 lei
- 12). Numărul și cota valorilor mobiliare depuse în cadrul ofertei publice – 0 acțiuni (0%)
- 13). Numărul de valori mobiliare procurate de ofertant Bogdan Valeriu și suma totală plătită de ofertant Bogdan Valeriu – 0 acțiuni, valoarea totală acțiunilor procurate 0 lei
- 14). Actual ofertantul împreună cu persoanele concertate deține 1 305 910 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, ce constituie 99,25% din capitalul social al Societății. Bogdan Valeriu, Țurcan Iulian – 1 305 390 unități – 99,21%
- 15). Ofertantul împreună cu persoanele concertate după derularea ofertei de preluare dețin mai mult de 90%, astfel doresc să inițieze procedura de retragere obligatorie a acționarilor în conformitate cu prevederile din art. 30 al Legii 171 din 11.07.2012 privind piața de capital.
- 16). Ofertantul împreună cu persoanele concertate după derularea ofertei de preluare dețin mai mult de 90%, astfel deținătorii de valori mobiliare de aceeași clasă sînt în drept să adreseze ofertantului cerere de achiziționare obligatorie cu prețul 43,87 lei, la sediul Societății de Investiții: CB “DAAC Invest” SA, adresa mun. Chișinău, str. Calea Leșilor, 10, conform art. 31 (3) al Legii 171 din 11.07.2012 privind piața de capital.

IM “Regia Exdrupo”

Anunț concurs pentru achiziționarea de materiale:

Nisip pentru amenajare
Doritori de a participa la concurs trebuie să ridice caietul de sarcini de la sediul central al IM “Exdrupo” de pe str. Varnița 22 sau prin poșta electronică exdrupo@mail.ru
Deschiderea plicurilor se va efectua pe data de 11.11.2016 la orele 13.00

Tel.: 068255533

Compania

„Intact Asigurări Generale” S.A.

anunț despre încheierea contractului de vânzare – cumpărare la licitație a bunului și anume: încăperea locativă (apartament cu 3 odăi), suprafața 70.9 m.p., nr. cadastral 0300304.005.01.007, amplasat pe adresa: mun. Bălți str. Ștefan cel Mare și Sfînt, 41, ap. 4.

SA „Moldtehdmed”

a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor la data de 27 octombrie 2016. La adunare au participat 1 (unu) acționar ce deține 90% de acțiuni cu drept de vot și

AU PRIMIT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI

1. Au fost aleși membrii și Președintele Consiliului Societății „MOLDTEHMED” SA. în componența – BUI QUOC HUY, CIORBA RUSLAN, DIULGHER VALENTIN, BONDARI LILIA, SOROCEANU IULIAN
2. Au fost aleși membrii și Președintele Comisiei de Cenzori „MOLDTEHMED” SA în componența – Ursu Liliana, Glavan Tatiana, G. olimbievski Lina.
3. A fost aprobată autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului pe procesul verbal al adunării generale de către Comisia de Cenzori.
4. A fost aprobată delegarea împuternicirilor privind asigurarea perfectării actelor corespunzătoare și depunerea acestora la Camera Înregistrării de Stat.

CAPITAL Market

*Împreună
în lumea
finanțelor*

**Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216**

S.C. “Gara Nord” S.A.

Prin prezentul, S.C. “Gara Nord” S.A., anunță despre petrecerea concursului pentru acordarea în sublocațiune a unei porțiuni de teren de pe teritoriul autogării în mărime de 70 m. p. în vederea construirii unui WC modern destinat cetățenilor contra plată, care să corespundă tuturor cerințelor sanitare inclusiv dotat cu acces pentru persoanele cu dizabilități.

LA CONCURS POT PARTICIPA:

• Companiile din Republica Moldova;
Participanții pot acționa nemijlocit sau prin intermediul reprezentanților, mandatați conform legislației.

Participanții la concurs vor prezenta următoarele documente:

- cererea de participare la concurs, în care se indică condițiile generale, suma preconizată pentru investiții, prețul propus al chiriei terenului și termenele de dare în exploatare;
- schița/proiectul WC;
- copia certificatului înregistrării de stat și copia statutului, autentificate de conducătorii companiilor, extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice;

Documentele pentru participare la concurs, întocmite în limba de stat a Republicii Moldova, într-un plic sigilat, se înmânează secretarului S.C. “Gara Nord” S.A. – Aliona Ababii, pînă la data de 10.11.2016, în intervalul orelor 8.00 – 17.00 la sediul S.C. “Gara Nord” S.A. din mun. Chișinău, str. Calea Moșilor, 2/1. În același interval de timp, persoanele interesate sînt în drept să ia act de documentele și informațiile necesare pentru stabilirea condițiilor de colaborare.

Ofertele prezentate în termen vor fi examinate în cadrul ședinței Consiliului S.C. “Gara Nord”.

Tel. relații: 022 41 13 34

În atenția acționarilor SA “Ciuleandra”

(sediul: or. Șoldănești, str. Victoriei, 22)

Conform hotărârii Consiliului SA “Ciuleandra” din 28 octombrie 2016, sunteți informați despre convocarea Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor SA “Ciuleandra”, cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 30 noiembrie 2016, la ora 10:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1, localul SA “Cartea”.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. Confirmarea hotărîrilor Adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA “Ciuleandra” din 3 septembrie 2016.
2. Modificarea actelor de constituire ale societății și a datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice.
3. Încetarea împuternicirilor conducătorului organului executiv al societății (administratorului).
4. Alegerea organului executiv și numirea conducătorului acestuia, alegerea membrilor consiliului societății, ai comisiei de cenzori și ai rezervelor lor.
5. Remunerarea activității organelor de conducere și de control ale societății.

Înregistrarea participanților la adunarea generală va avea loc de la ora 9:00 pînă la 9:55. Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită la data de 2 noiembrie 2016.

Acționarii, care dețin cel puțin 5% din acțiunile cu drept de vot ale societății, sînt în drept să prezinte nu mai tîrziu de 9 noiembrie 2016 cereri cu privire la propunerea de candidați pentru funcțiile de membri ai consiliului societății, ai comisiei de cenzori și ai rezervelor lor. Cererile de propunere a candidaților se vor prezenta Consiliului SA “Ciuleandra” la adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1, localul SA “Cartea”.

Acționarii societății pot să ia cunoștință de materialele pentru ordinea de zi a adunării generale pe adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1, localul SA “Cartea”, începînd cu 9 noiembrie 2016, în zilele lucrătoare, între orele 10:00 – 16:00.

Pentru participare la adunarea generală, acționarii vor avea asupra lor buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor vor avea și documentul (procura perfectată în modul stabilit) ce atestă împuternicirile lor.

**Consiliul SA “Ciuleandra”
Informații la numărul de telefon
(022)433263**

În atenția acționarilor SA “Orhei-Vit”

La 31.10.2016 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor SA “Orhei-Vit” cu prezența acționarilor, convocată prin hotărârea Consiliului din 07.10.2016. Numărul de voturi, înregistrate pentru participare la adunare, a constituit 82,9872% (1 673 081 acțiuni) din numărul total al acțiunilor cu drept de vot ai Societății.

ADUNAREA A LUAT UNANIM HOTĂRÎRI ASUPRA CHESTIUNILOR DE PE ORDINEA DE ZI:

- Prima chestiune:** Aprobarea Codului guvernării corporative SA “Orhei-Vit”:
1. De a aproba Codul guvernării corporative SA “Orhei-Vit”.
- A doua chestiune:** Aprobarea modificărilor și completărilor în Statutul și regulamentele SA “Orhei-Vit”:
- 2.1 De a aproba și de a înscrie modificările și completările în Statutul SA “Orhei-Vit”.
 - 2.2 De a împuternici Organul executiv să efectueze toate acțiunile și formalitățile necesare în vederea înregistrării modificărilor și completărilor în Statutul SA “Orhei-Vit” la Camera Înregistrării de Stat a RM.
 - 2.3 De a aproba și de a înscrie modificările și completările în regulamentul Consiliului SA “Orhei-Vit”.
 - 2.4 De a aproba și de a înscrie modificările și completările în regulamentul Comisiei de cenzori SA “Orhei-Vit”.

A INTRAT ÎN VIGOARE ACORDUL DE COMERȚ LIBER DINTRE REPUBLICĂ MOLDOVA ȘI TURCIA

1 noiembrie, Chișinău – Acordul de comerț liber dintre Republica Moldova și Turcia, care a intrat în vigoare începînd cu ziua de astăzi, are drept scop promovarea comerțului reciproc, dezvoltarea relațiilor economice dintre țări, precum și crearea condițiilor pentru continuarea atragerii investițiilor, în special pentru dezvoltarea investițiilor mixte în cele două state.

Declarația a fost făcută astăzi de viceprim-ministrul, Octavian Calmîc, ministru al Economiei, în cadrul mesei rotunde, organizate de Ministerul Economiei cu participarea reprezentanților diferitor asociații de producători și companii din țară.

În opinia ministrului Octavian Calmîc, în relațiile comercial-economice ale Republicii Moldova cu diferite state, Turcia este un partener strategic, drept exemplu fiind și volumul comerțului exterior în perioada ianuarie-august 2016, care a însumat suma de 220,3 milioane USD. Potrivit vicepremierului, Acordul va oferi acces nelimitat, fără restricții tarifare la import pe piața Turciei a produselor agricole și industriale, eliminarea taxelor vamale, perspective clare de dezvoltare și stimulare a afacerilor comune, precum și cumularea pe diagonală (pentru bunurile industriale) în cadrul sistemului PanEuroMed. “Mai mult, prin intermediul acestui document putem implementa mai multe proiecte investiționale cu participarea companiilor din Turcia, iar datorită Acordului de Asocierie dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, inclusiv DCF-TA, precum și prevederilor Acordului de Comerț Liber în cadrul CSI, putem deveni o platformă foarte atractivă în dezvoltarea relațiilor comercial-economice dintre Vest și Est, inclusiv pentru partenerii turci”, a accentuat Octavian Calmîc.

Ministrul Economiei a mai accentuat că semnarea unui Acord de comerț liber cu Turcia a fost o primă experiență pentru Republica Moldova, în timpul apropiat fiind lansate consultări bilaterale de inițiere a unor asemenea acorduri cu Egipt și China. În context, vicepremierul Calmîc a mai menționat că informațiile tirajate de unele surse precum că semnarea documentelor de acest gen este în defavoarea producătorilor autohtoni și va duce la dispariția unor domenii în economia națională sunt nefondate, deoarece în procesul de elaborare și definitivare a documentului au fost luate în calcul toate interesele agenților economici din țară. “De exemplu, cotele, stabilite pentru produsele din Turcia care vor fi importate în Republica Moldova în baza Acordului de comerț liber constituie 1-2% din volumul pieței interne”, a punctat Octavian Calmîc.

Intrarea în vigoare a Acordului a fost salutată atât de reprezentanții unor asociații și companii, producția cărora cade sub incidențele documentului, cât și de cei, mărfurile cărora nu se regăsesc anexele Acordului de comerț liber dintre Republica Moldova și Turcia. De exemplu, Raisa Bejan de la Uniunea Producătorilor de Zahăr, a solicitat Ministerului Economiei negocieri cu partea turcă concesiile la exportul de zahăr, specificînd că ramura respectivă poate asigura un export de circa 200 mii tone.

Vicebașcanul UTA Găgăuzia, Vadim Ceban, consideră că intrarea în vigoare a Acordului va stimula dezvoltarea relațiilor comercial-economice atât a Republicii Moldova, în ansamblu, cât și a autonomiei, în particular. În context, Ceban a menționat că există proiecte comune în industria ușoară, prelucrarea metalelor, materialelor din plastic, etc.

Conform prevederilor Acordului, Republica Moldova și Turcia vor elimina 99,5% și respectiv 100% din taxele cu valoare comercială. Eliminarea taxelor va permite exportatorilor din Moldova anual să economisească sume importante grație taxelor vamale Turciei reduse. Acordul presupune o liberalizare graduală pentru cele mai sensibile sectoare ale economiei, totodată punînd la dispoziție și un șir de instrumente de protecție comercială în conformitate cu practicile internaționale.

Începînd cu data de 1 noiembrie 2016, toate taxele vamale de import, precum și orice taxe cu efect echivalent aplicate produselor industriale, vor fi anulate, cu excepția unor mărfuri industriale originare din Turcia, precum încălțăminte, mobilier, produse din plastic, etc, pentru care Republica Moldova a solicitat instituirea unor perioade de tranziție de la 3 la 5 ani.

Acordul de comerț liber dintre Republica Moldova și Turcia a fost semnat la 11 septembrie 2014, la Chișinău, și intră în vigoare după ratificarea lui de ambele state.

N.B. Sinteza concesiilor agreeate cu partea turcă pentru produsele agricole și industriale pot fi găsite pe site www.mec.gov.md la compartimentul “Comerț/Acord de comerț liber cu Turcia”

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Насколько просто
заниматься бизнесом
в Молдове?

3

Кризис тормозит бизнес.
Кредиты сократились
на 25%

4

В сентябре зарегистрирован самый большой с начала года объем денежных переводов в Молдову

Чистый объем денежных переводов в Молдову посредством банков из-за рубежа в пользу физических лиц в сентябре составил \$99,67 млн, что является максимальным показателем с начала 2016 г. Основная часть средств поступила через системы международных денежных переводов – \$84,7 млн.

Как передает «ИНФОТАГ», цитируя данные Национального банка, в структуре валютных переводов по-прежнему доминирует доллар США, доля которого по итогам сентября составила 52,1% (-0,7 п. п. по сравнению с августом). На евро пришлось 36,1% (+2,4 п. п.), российский рубль – 11,8% (-1,7 п. п.).

Общий объем денежных переводов за девять месяцев составил \$796,89 млн, сократившись на \$47,6 млн (5,6%) по сравнению с аналогичным периодом 2015 г.

Исторический максимум был зарегистрирован в 2008 г., когда граждане РМ перевели на родину \$1,66 млрд. В 2015 г. этот показатель равнялся \$1,129 млрд – на \$483,6 млн (30%) меньше 2014 г.

Справка «ИНФОТАГ»: Чистые поступления включают данные по системам денежных переводов на основе клиринговых расчётов между системой и лицензированным банком (сальдо притоков и оттоков), и сопоставимы с опубликованными ранее данными (за 2007–2013 гг.).

ИНФОТАГ

Курс валют
на 2.11.2016

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	20.0478
EUR	1	22.1056
UAH	1	0.7828
RON	1	4.9068
RUB	1	0.3177

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

**Внимание
читателей!**

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Внимание!

На главной странице сайта газеты появилась новая рубрика «Собрания АО», где представлена информация о датах предстоящих общих собраний акционеров на неделю.

**Вниманию компаний – субъектов
публичного интереса!**

Оператор Официального механизма накопления информации ÎS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации начал работу по электронному адресу <http://emitent-msi.market.md>.

**Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445**

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Агентство "Ediții Periodice" (022) 233740

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 28 октября 2016 года был рассмотрен ряд вопросов.

Изучив результаты комплексной проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций AEI VIȘOARA-DOMNEASCĂ, Административный совет НКФР принял решение начать процедуру привлечения к административной ответственности исполнительного директора указанной ассоциации, обратив внимание управляющих на необходимость безусловного соблюдения положений законодательных и нормативных актов и отметив, что AEI VIȘOARA-DOMNEASCĂ соответствует требованиям Норм финансовой предосторожности для ссудо-сберегательных ассоциаций и требованиям Положения о фонде ликвидности ссудо-сберегательных ассоциаций.

Учитывая, что управляющие ссудо-сберегательной ассоциации MICROFIN выполнили требования в отношении полной выплаты долгов по регуляторным платежам, а также пеню, начисленную на дату фактической оплаты, и с учетом заявления ассоциации от 13.10.2016, Административный совет НКФР принял решение отменить приостановление банковских операций на текущих и депозитных счетах AEI MICROFIN, введенное Распоряжением НКФР от 23.09.2016, сообщив об этом Главной государственной налоговой инспекции и коммерческим банкам.

Рассмотрев представленные заявление и материалы, Административный совет НКФР принял решение разрешить реорганизацию Акционерного общества BUCOVINA путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

Рассмотрев представленное заявление, в ходе заседания было принято решение выдать Страховому брокеру BROKER ASIST SRL лицензию на право посреднической деятельности в страховании на неограниченный срок по адресу: ул. Теилор, 5, мун. Кишинев.

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение о переоформлении лицензий:

– Страховой компании ASTERRA GRUP SA серии CNPF №000850, выданную 13 сентября 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования

(общее страхование), путем замены приложения к лицензии с: а) включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: село Скулень Унгенского района; б) исключением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: ул. Салкымилор, 28, мун. Кишинев; ул. Н. Бэлческу, 1/3, г. Глодяны;

– Страхового-перестраховочного брокера PARTENER-BROKER SRL серии CNPF №000763, выданную 23 мая 2014 года, на право осуществления посреднической деятельности в сфере страхования/перестрахования, путем замены приложения к лицензии с исключением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: ул. Тудор Стришка, 10, мун. Кишинев; ул. Мирча чел Бэтрын, 7, мун. Кишинев; ул. Ион Пеливан, 30/4, кв. 2, мун. Кишинев; ул. Фервонриилор, 4, г. Дондюшаны; ул. Молдовой, 14, оф. 1, г. Фалешты; ул. Штефана чел Маре, 131А, г. Сороки; ул. Ренаштерий, 1, г. Купчинь.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение выдать Международной страховой компании ASITO SA предварительное согласие на снятие денежных средств с депозитного счета в долларах США для: а) выполнения обязательств по выплате страховых возмещений лицам, которым был нанесен ущерб, и бенефициариям, осуществления выплат, согласно требованиям о расторжении договоров страхования и выполнении платежных обязательств по суммам, затребованным на базе требований страховых компаний по возмещению ущерба, согласно платежным поручениям, выданным страховщиком; б) для осуществления выплат согласно требованиям о возврате, направленным иностранными компаниями; в) для платежей согласно требованиям о расторжении договоров страхования и оплаты дополнительных расходов в государственный бюджет по трудовым спорам с бывшими сотрудниками компании, согласно бухгалтерским расчетам и платежным поручениям, выданным страховщиком, обязав CIA ASITO SA сообщить Национальной комиссии по финансовому рынку об осуществлении выплат в день оплаты, но не позже следующего за ним дня, с приложением доказательных документов, обратив внимание Международной страховой компании ASITO SA на необходимость использования финансовых средств только на указанные выплаты.

Серджиу Чокля: Банковская система Молдовы пройдет через санацию за 12 месяцев, но ее эффекты чувствуются уже сейчас

Об этом президент Нацбанка заявил, выступая на телеканале M1, отметив, что цель проводимых в банковском секторе реформ состоит в том, чтобы кредиты шли финансово здоровым клиентам, экономическим агентам для обеспечения здорового роста экономики, а не направлялись в офшоры, не использовались для финансирования аффилированных банку групп, не превращались в неблагоприятные кредиты.

Серджиу Чокля сказал, что банковская система Молдовы прой-

дет через санацию за 12 месяцев, но ее эффекты чувствуются уже сейчас, поскольку у банков есть большие свободные финансовые ресурсы, повысилось доверие к ним со стороны клиентов. Нормализация денежной политики привела к снижению ставок по кредитам. Кроме того, существенно снизилась процентная ставка по реализуемым Минфином государственным ценным бумагам. Как отметил глава НБМ, если раньше она составляла 25-26%, то сейчас – 8-9%. Таким образом, рентабельность ГЦБ для банков снизилась, разница в рентабельности креди-

тования государства и экономических агентов стала небольшая, и даже стало менее рентабельно кредитовать государство.

Серджиу Чокля подчеркнул, что у банков Молдовы высокая ликвидность, и они могут направлять свободные средства для содействия развития экономики. Президент НБМ выразил надежду, что банковское кредитование вырастет после обеспечения финансовой, экономической и политической стабилизации в стране, что открывает больше возможностей для инвестиций.

InfoMarket

Серджиу Чокля: Банковский сектор Молдовы не находится на пороге нового кризиса

Об этом президент Нацбанка заявил, выступая в эфире телеканала M1, опровергнув утверждения о новом кризисе, высказанные некоторыми экспертами. Серджиу Чокля подчеркнул, что после того как банковский сектор пережил серьезный кризис, нужно с большой осторожностью и вниманием относиться к тиражированию подобных слов и оценочных суждений.

Он отметил, что Нацбанк обеспокоен ростом объемов

неблагоприятных кредитов, однако нет признаков нового кризиса в банковском секторе, в котором высок уровень капитализации, есть достаточно ликвидности для создания резервов для покрытия возможных потерь.

Серджиу Чокля сказал, что, с одной стороны, рост объемов неблагоприятных кредитов стал следствием небольшого экономического спада и стагнации в прошлом году в стране, которые отразились на положении эко-

номических агентов и возможностях компаний возвращать полученные ранее кредиты. С другой стороны, НБМ стал проявлять более пруденциальный подход ко всем банкам, чтобы выявлять имеющиеся проблемы с неблагоприятными кредитами на раннем этапе. НБМ потребовал обеспечить переклассификацию кредитов для того, чтобы помочь банкам более оперативно и лучше управлять ситуацией.

InfoMarket

Доходы госбюджета на 332,6 млн леев (\$16,6 млн) меньше прошлогоднего

Доходы государственного бюджета Молдовы за девять месяцев 2016 г. составили 20,148 млрд леев (\$1,007 млрд), что на 332,6 млн леев (1,6%) меньше аналогичного периода 2015 г.

Как сообщает агентство «ИНФОТАГ», ссылаясь на данные Министерства финансов, это связано с тем, что поступления от проектов, финансируемых из внешних источников, сократились сразу на 84,7% – до 184,8 млн леев. К тому же в прошлом году в доходы казны поступило 889,4 млн леев прибыли Нацбанка, в то время как в нынешнем – ни одного лея.

Больше всего доходов обеспечила таможенная служба – 12,485 млрд леев (+8,7%) и налоговые органы – 8,451 млрд леев (+11,8%).

При этом министерство вернуло экономическим агентам 1,914 млрд леев уплаченных акцизов и НДС.

Расходы бюджета превысили 21,931 млрд леев (\$1,096 млрд), что на 475 млн больше девяти месяцев 2015 г. Основные траты – 5,908 млрд (26,9%) – на образование, 5,054 млрд (23,1%) – на социальную защиту, 3,394 млрд (15,5%) – на госуправление, 2,524 млрд (11,5%) – на оборону, поддержание общественного порядка и национальную безопасность, 2,441 млрд (11,1%) – на экономику, 1,819 млрд леев (8,3%) – на здравоохранение.

Меньше всего ассигнований пришлось на охрану окружающей среды – 0,4% (94,7 млн леев) и ЖКХ – 1,1% (240,6 млн леев).

Дефицит госбюджета превысил 1,783 млрд леев, что почти вдвое больше, чем год назад.

Национальный бюджет, с учетом местных бюджетов, соцфонда и фонда медстрахования, исполнен за девять месяцев с дефицитом 1,045 млрд леев.

ИНФОТАГ

В Молдове могут вырасти штрафы за несвоевременное или недостоверное представление статистических данных

Согласно проекту поправок в Кодекс о правонарушениях, который разработало Национальное бюро статистики, увеличение штрафов необходимо для повышения ответственности респондентов при выполнении требований по представлению статистических данных, а также для функционирования адекватной системы официальной статистики.

В частности, предлагается за недостоверное или несвоевременное представление статистических данных для физических лиц установить штраф в размере от 70 до 100 у. е.; для должностных лиц – от 150 до 200 у. е.; для юридических лиц – от 300 до 400 у. е. Оплата штрафа, согласно предложенным поправкам, не может освобождать от обязанности представления точных статистических данных в полном объеме и в установленные сроки. Стоит отметить, что в настоящее время штрафы на подобные правонарушения составляют от 20 до 70 у. е.

Общее число подразделений банков Молдовы в сентябре 2016 г. не изменилось, в сравнении с предыдущим месяцем, оставшись на уровне 812 единиц

По данным Нацбанка, при этом сохранилось прежнее как число агентств – 525 единиц, так и количество банковских филиалов в Молдове – 287 единиц.

Вместе с тем, в сравнении с показателями сентября прошлого года, общее число подразделений банков Молдовы выросло на 174 единицы или на 27,3%, поскольку на конец сентября 2015 г. их было 638 единиц. При этом количество банковских филиалов сократилось за год на 1 единицу – с 288 до 287 единиц, а число агентств увеличилось на 175 единиц или в 1,5 раза – с 350 до 525 единиц.

По данным НБМ, на конец сентября 2016 г. наибольшее число банковских филиалов было у Moldova Agroindbank – 66, Moldindconbank – 63, Mobiasbanca Groupe Societe Generale – 52, Victoriabank – 34.

Лидером по числу агентств оказался Moldindconbank с показателем 136 единиц. В тройку лидеров вошли также Moldova Agroindbank и FinComBank, у которых было 115 и соответственно 79 агентств. Далее следуют Victoriabank – 74, Energbank – 44, EuroCreditBank – 41.

Общее количество работников банков в сентябре 2016 г. в сравнении с предыдущим месяцем, увеличилось на 29 человек (0,4%) – до 7819

В то же время, в сравнении с сентябрем прошлого года, их число выросло в целом на 716 человек (+10,1%). По данным Нацбанка, на конец августа 2016 г. в банковском секторе страны официально числилось 7790 работников, а на конец сентября прошлого года – 7103 человек.

На конец сентября 2016 г. наибольшее число сотрудников было у Moldova Agroindbank – 1816 человек (месяцем ранее – 1793, в сентябре 2015 г. – 1451), Moldindconbank – 1452 человек (месяцем ранее – 1440, в сентябре 2015 г. – 1231), у Victoriabank – 1283 человек (месяцем ранее – 1282, в сентябре 2015 г. – 1224), Mobiasbanca Groupe Societe Generale – 913 человек (месяцем ранее – 904 человек, в сентябре 2015 г. – 888). Меньше всего работников на ту же дату было в BCR Chisinau – 98 человек (месяцем ранее – 96, в сентябре 2015 г. – 88), Comerbank – 146 человек (месяцем ранее – 144, в сентябре 2015 г. – 138), ProCredit Bank – 245 человек (месяцем ранее – 252, в сентябре 2015 г. – 333), EuroCreditBank – 318 человек (месяцем ранее – 323, в сентябре 2015 г. – 277).

InfoMarket

Насколько просто заниматься бизнесом в Молдове?

Doing Business 2017 Equal Opportunity for All

Молдова поднялась на восемь позиций (до 44-й) из 190 стран, включенных в рейтинг Группы Всемирного банка по ведению бизнеса, после настолько же впечатляющего развития за последние два года. Об этом сообщается в недавно представленном отчете Doing Business 2017.

В рейтинге ВБ Молдова находится сразу после Венгрии, Бельгии и Хорватии и впереди таких стран, как Кипр, Сербия, Италия. Среди постсоветских стран лучшая позиция у Эстонии (12), за ней следует Латвия (14), Грузия (16), Литва (21), Казахстан (35), которые также поднялись на несколько позиций рейтинга в этом году. Румыния занимает 36, Украина – 80 место.

ПОКАЗАТЕЛИ

Самый значительный рывок (+24 строчки) достигнут в категориях «налогообложение» и «подключение к системе энергоснабжения». Так, по критерию «налогообложение» наша страна поднялась с 55-й на 31-ю строчку рейтинга. Общая налоговая ставка в Молдове сегодня составляет 40,4% от прибыли предприятия, время на оплату налогов занимает 181 час в год, а общее число налоговых платежей достигает 10 в год. В разделе подключения к системам электроснабжения Молдова переместилась с 97-й на 73-ю строчку. Подключение к электросетям в нашей стране предусматривает 6 процедур, занимает 87 дней и обходится в 738,4% от среднего дохода на душу населения. Кроме того, Молдова поднялась на 8 строчек в разделе «обеспечение исполнения контрактов» – с 70-го на 62-е. На обеспечение исполнения контрактов в Молдове тратится 585 дней, судебные издержки составляют 28,6% от стоимости иска, а индекс качества системы судопроизводства оценивается в 9,5 из 18 баллов.

В области международной торговли наша страна второй год подряд сохраняет 34-е место. При экспорте стоимость оформления документов

составляет \$44 (48 часов), еще \$76 (и 3 часа) тратится на пограничный и таможенный контроль. При импорте стоимость оформления документов составляет \$41 (2 часа), еще \$83 составляют расходы на пограничный и таможенный контроль (4 часа). Согласно Doing Business 2017, в Молдове больше всего усложнилась процедура регистрации предприятий, по этому критерию наша страна опустилась на 6 позиций – с 38-й на 44-ю. Регистрация бизнеса в Молдове занимает 6 дней (4 дня в предыдущем рейтинге), предусматривает 4 процедуры (ранее – 5) и стоит примерно 6,2% дохода на душу населения в стране (ранее – 4,3%).

По критерию «получение кредитов» Молдова заняла 32-е место, опустившись на 3 строчки в рейтинге. Индекс уровня защиты кредитных операций в Молдове составил 8 баллов по шкале 0-12, индекс кредитной информации – 6 (0-8), а государственный реестр кредитных историй охватывает лишь 11,4% взрослого населения страны. По критерию «получение разрешений на строительство» Молдова переместилась с 162-го на 165-е место. Получение разрешения на строительство занимает 276 дней, включает 27 процедур и обходится примерно в 0,7% на душу населения. Индекс качества контроля в строительстве в нашей стране составляет 12 (лучший показатель – 15). На две строчки ухудшились позиции Молдовы в категории «защита миноритарных инвесторов – с 40-го до 42-го места, а также в категории «разрешение неплатежеспособности».

Индексы уровня защиты миноритарных акционеров, столкновения интересов, а также акционерного управления в Молдове составили 6,3 из 10. Процедура неплатежеспособности в среднем длится 2,8 года, коэффициент возврата средств с неплатежеспособных компаний составляет 28,1 цента за каждый доллар, стоимость процесса составляет 15% от стоимости объекта недвижимости, а индекс эффективности нормативно-правовой базы в нашей стране составляет 12 по шкале 0-16.

В мировом рейтинге Doing Business 2017 лучший результат у Молдовы – 21-е место – в разделе «ре-

гистрация собственности», хотя по сравнению с прошлым годом, по этому показателю наша страна опустилась на 1 строчку. Регистрация собственности в Молдове – это 5 процедур, 5,5 дней и 0,9% расходов от стоимости собственности. Индекс качества системы управления земельными ресурсами составляет 22 (по шкале 0-30).

В 2005 – 2015 гг. Молдова реализовала 26 реформ, которые привели к улучшению бизнес-среды, а процент накопленных пунктов увеличился с 54,5 в 2005 году до 66,6 в 2014 году и соответственно 72,75 в 2015 году, согласно последнему отчету, максимальный балл составил 100.

Годовой отчет Группы ВБ Doing Business изучает правила, применяемые к бизнесу в экономике, в том числе по началу бизнеса, получению кредита, трансграничной торговле, уплате налогов, а также о несостоятельности. Суммарные рейтинги бизнес-среды основаны на оценках по 11 разделам и включают в себя 190 стран.

Самой привлекательной страной для ведения бизнеса, в соответствии с Doing Business, является Новая Зеландия, которая обошла Сингапур, занявший в отчете по 2017 году второе место. Третьей страной с лучшим бизнес-климатом является Дания. Далее следуют такие страны, как Южная Корея, Норвегия, Великобритания, США, Швеция, Македония и китайский регион Тайвань.

ВСЕ МЕНЬШЕ КРЕДИТОВ

Об этом сообщил Нацбанк, отметив, что, в частности, объем выданных новых кредитов в указанный период сократился на 6,5%, а объем привлеченных новых депозитов вырос на 10,5%, в сравнении с тем же периодом прошлого года. По данным НБМ, общее saldo кредитов на конец сентября 2016 г. снизилось на 16,4%, в сравнении с тем же периодом 2015 г., а общее saldo депозитов повысилось за год на 3,4%. Средняя процентная ставка по новым кредитам в национальной валюте уменьшилась на 0,56 п. п., по сравнению с уровнем июня 2016 г., составив 13,59%. В то же время средняя процентная ставка по срочным депозитам в леех сократилась на 3,11 п. п., составив в сентябре 7,6%.

СОКРАЩАЕТСЯ ЧИСЛО ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫХ ФИРМ

За первые 8 месяцев 2016 года было зарегистрировано 3787 новых фирм против 3975 за аналогичный период предыдущего года. Таковы данные Государственной регистрационной палаты. С другой стороны, выросло число фирм, исключенных из реестра – с 2358 до 2850.

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI00002251311138MDL

Мнение дилеров: Валютный рынок никак не отреагировал на результаты выборов президента

Валютный рынок Молдовы никак не отреагировал на результаты прямых выборов президента, прошедших в минувшее воскресенье, 30 октября. В понедельник ситуация на рынке была стабильной, без какой-либо реакции участников.

«В конце прошлой недели два крупных банка своими сделками явно «тянули курс» твердых валют вверх, девальвируя молдавский лей, а в понедельник ситуация резко изменилась. Покупки американской валюты на межбанковском рынке ушли за рубежную отметку 20MDL: \$1 и теперь составляют в среднем 19,9820MDL: \$1, а продажи снизились до уровня 20,08-20,10 MDL: \$1», – сказал собеседник агентства на рынке.

На вопрос о настроениях дилеров, профессиональный участник рынка сказал, что «никаких настроений не отмечается».

Касаясь слухов о якобы имеющей место «недостаче» молдавских леев на рынке, дилер одного из банков сказал, что предложение валюты было от физических лиц, которые активно покупали и евро, и доллары в конце прошлой недели.

«Однако как только курс евро превысил 21,90 MDL: 1 евро, покупки валюты резко упали, и по этой причине предложение леев в обменных валютных кассах снизилось», – объяснил он.

На просьбу прокомментировать действия Национального банка (НБМ) на рынке, собеседник сказал, что в начале прошлой недели его дилеры вышли на рынок с продажами валюты в пределах нескольких миллионов, но потом интервенций со стороны НБМ не было.

«Наверняка регулятор видит «валютные позиции» банков, которые переполнены, и понимает, что у банков достаточно валюты, чтобы удовлетворять его спрос на рынке», – отметил дилер, предположив, что такой курс национальной валюты по отношению к доллару США и евро НБМ вполне устраивает.

Говоря о результатах выборов президента, некоторые дилеры обратили внимание на «апатию молодых избирателей, в частности, представителей среднего класса», которые просто не пришли на избирательные участки.

«Они согласились с аксиомой, что демократия – это когда тебе дают возможность выбрать того, кого тебе предложили», – заметил один из дилеров.

На вопрос, оживится ли рынок после утверждения 7 ноября Исполнительным советом директоров МВФ Программы финансирования Молдовы, некоторые собеседники предположили, что до появления в стране нового президента решение Фонда может быть отложено «до полной ясности».

Справка «ИНФОТАГ»: На понедельник, 31 октября, НБМ установил следующий официальный курс лея к доллару США и евро – 20,0443 MDL: \$1 и соответственно 21,8753 MDL: 1 евро.

ИНФОТАГ

	Пункты	Место в списке	В 2015 г.
Открытие нового бизнеса	91.96	44	26
Разрешения на строительство	54.14	165	170
Электричество	74.60	73	104
Регистрация собственности	82.92	21	21
Получение кредита	70.00	32	28
Защита миноритарных инвестиций	63.33	42	36
Выплата налогов	84.76	31	78
Исполнение договоров	60.87	62	67
Приграничная торговля	92.32	34	33
Банкротство	52.61	60	60

Источник: Doing business 2017 (Примечание: Максимальный балл – 100 пунктов)

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770
Pošta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Тел.: /373 22/ 220-513

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Аександри, 115.
(Угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chişinău,
VIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Кризис тормозит бизнес. Кредиты сократились на 25%

Экономика Молдовы по сей день ощущает последствия пропавшего миллиарда, процентные ставки неподъемны для бизнеса, а в регионе бушует рецессия.

Отметим, что исполнительный совет Национального банка Молдовы (НБМ) на недавнем заседании единогласно проголосовал за снижение показателя базовой ставки с 9,5 до 9,0%.

На пресс-конференции президент НБМ Серджиу Чокля сообщил, что снижение базовой ставки является результатом падения уровня инфляции, годовой показатель которой с сентября 2015 г. по сентябрь 2016 г. составляет 3%.

Президент НБМ обратил внимание на тот факт, что показатель базовой ставки снизился в текущем году более чем на 10 процентных пунктов. При этом Чокля заметил, что регулятор не может следовать за уровнем снижающейся инфляции, помня о том, что существуют инфляционные риски в 2017 г.

По его словам, есть необходимость проведения НБМ эффективной денежно-кредитной и валютной политики, которая бы поддерживала развитие реального сектора экономики. В этой связи Чокля отметил, что нет прямой зависимости со снижающейся базовой ставкой и процентной ставкой по кредитам.

«В текущем году базовая ставка сократилась более чем на 10 п. п., а кредитная ставка уменьшилась чуть более чем на 2 п. п.», — отметил он.

Как сообщает НБМ, во II квартале 2016 г. ВВП вырос на 1,8% по сравнению с аналогичным периодом 2015 года, динамика экономической деятельности превалировала над динамикой начала текущего года. Все-таки, экономический рост в первом полугодии был скромным, расположившись ниже своего потенциала. Положительная динамика ВВП во втором квартале определилась благодаря внутреннему спросу, а также положительному вкладу со стороны экспорта. Так, во II квартале 2016 г. потребление населения увеличилось на 2,2%. Несмотря на это динамика потребления населения является незначительной.

Одновременно положительно повлияла на динамику ВВП лишь составляющая варьирование запасов, в условиях падения валового основного капитала на 9,4% по сравнению с тем же периодом прошлого года. Данные эволюции отражают снижение в годовом исчислении чистого дохода населения, а также повышенную неопределенность в отношении последующей динамики экономики, которая преобладает как в среде экономических агентов, так и населения. Конечное потребление органов публичной власти во II квартале 2016 г. снизилось на 0,8% по сравнению с тем же периодом 2015 года. После снижения с начала текущего года, во II квартале 2016 г. экспорт вместе с подкомпонентами внутреннего спроса поддержали рост ВВП, увеличившись на 3,0% по сравнению с тем же периодом прошлого года, в условиях более лучшего урожая в указанный период. Динамика экономической деятельности во II квартале 2016 г. была значительно смягчена увеличением импорта на 4,3% по сравнению со II кварталом 2015 г. По категориям ресурсов, положительная динамика ВВП была отмечена во всех основных отраслях нацио-

нальной экономики, за исключением строительства и публичного сектора.

В III квартале 2016 г. уровень роста денежных агрегатов был положительным, среднеквартальный показатель в годовом исчислении составил 11,9% для M2 (на 7,1 процентного пункта выше уровня I квартала 2016 г.) и 4,7% для M3 (на 3,8 процентного пункта выше роста прошлого квартала).

Отражая снижающуюся тенденцию базовой ставки, применяемой к главным операциям денежной политики Национального банка Молдовы, продолжилась тенденция снижения средних процентных ставок по остаткам депозитов, и в результате снизились и средние процентные ставки по кредитам, выданным банковской системой.

В отчетный период, по сравнению со II кварталом 2016 г., средние процентные ставки по сальдо кредитов в национальной валюте снизились на 0,71 процентного пункта, в иностранной валюте — на 0,26 процентного пункта, составив 12,689 и соответственно 6,16. Средняя процентная ставка по депозитам в леях составила 10,98%, на 3,95 процентного пункта ниже предыдущего квартала. Процентная ставка по депозитам в иностранной валюте в среднем составила 2,08%, на 0,03 процентного пункта ниже показателя II квартала 2016 г.

НАСЕЛЕНИЕ НЕСЕТ ДЕНЬГИ ИЗ ЧУЛКОВ В БАНКИ

Средневзвешенная процентная ставка по вновь выданным кредитам в национальной валюте в сентябре 2016 г. составила 13,59%, снизившись на 1,85 процентного пункта по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года. В то же время, по сравнению с предыдущим месяцем, средневзвешенная процентная ставка по выданным кредитам в национальной валюте снизилась на 0,11 процентного пункта.

Кредиты, выданные сроком от 2 до 5 лет, и далее остаются самыми привлекательными. В сентябре 2016 г. их доля составила 40,5 от общего объема кредитов в национальной валюте, которые были выданы по средней процентной ставке 13,20% (на 0,35 процентного пункта ниже, по сравнению с предыдущим месяцем).

Средневзвешенная процентная ставка по вновь выданным кредитам в иностранной валюте в соответствующий период составила 5,78%, на 0,92 процентного пункта ниже сентября 2015 г. По сравнению с предыдущим месяцем, средняя процентная ставка снизилась на 0,11 процентного пункта.

В сентябре 2016 г. средневзвешенная процентная ставка по вновь выданным срочным депозитам, привлеченным в национальной валюте, составила 7,60%, снизившись на 6,20 процентного пункта по отношению к сентябрю 2015 г. По сравнению с августом

2016 г., средняя процентная ставка по срочным депозитам, привлеченным в национальной валюте, в отчетный период снизилась на 0,64 процентного пункта.

Доля срочных депозитов, привлеченных в национальной валюте от физических лиц, составила в соответствующий период 70,8% от общего объема депозитов, что на 1,1 процентного пункта выше предыдущего месяца. Средневзвешенная процентная ставка по ним составила 9,07%. Средневзвешенная процентная ставка по депозитам, выданным юридическим лицам, составила 4,04%, отражая рост на 0,48 процентного пункта, по сравнению с прошлым месяцем.

Средневзвешенная процентная ставка по вновь выданным срочным депозитам, привлеченным в иностранной валюте, в отчетный период составила 2,12%, увеличившись на 0,04 процентного пункта, в сравнении с показателем сентября 2015 года, и снизившись на 0,03 процентного пункта по сравнению с показателем за август 2016 г.

Банковская маржа по операциям в национальной валюте составила 5,99 процентного пункта, увеличившись на 0,53 процентного пункта по отношению к значению данного показателя за предыдущий месяц.

Банковская маржа по операциям в иностранной валюте за отчетный период составила 3,66 процентного пункта, увеличившись на 0,14 процентного пункта по отношению к августу 2016 г.

НБМ ОПАСАЕТСЯ ИЗЛИШНЕГО ПОДРОЖАНИЯ ЛЕЯ

В соответствии с текущей проекцией, отклонение ВВП и далее будет иметь отрицательную динамику для всего периода прогноза и достигнет минимальной отметки в I квартале 2017 г., после чего медленно будет восстанавливаться, но оставаясь в отрицательном диапазоне. Следовательно, размещение экономической деятельности ниже своего потенциального уровня в среднесрочной перспективе определит повышенное дефляционное давление со стороны агрегированного.

Годовой уровень инфляции будет иметь возрастающую тенденцию в первый период прогноза и снижения — во второй половине. За первые два квартала прогноза годовой уровень инфляции разместится под нижним пределом варьирования цели инфляции. Позже вернется и сохранится в его рамках до второго квартала 2018 года. После чего опустится под нижний предел интервала варьирования цели в IV квартале 2016 г., инфляция увеличится и достигнет максимального уровня в IV квартале 2017 г. Далее инфляция снизится до конца периода прогноза и установится ниже интервала, на уровне 3,2%. В среднем в текущем году инфляция достигнет 6,3%, а в будущем году — 4,6%.

Виктор УРСУ

Нацбанк Молдовы разработал проект нового Регламента об учреждениях по валютному обмену и представил его для публичных консультаций до 11 ноября

Документ был подготовлен в связи с поправками, внесенными ранее в Закон о валютном регулировании, предусматривающими изменение правил работы учреждений по валютному обмену Молдовы с целью обеспечения более высокого уровня защиты их клиентов из числа физических лиц.

Новый регламент установит новое содержание официального уведомления для клиентов, цель которого — информирование физлиц о наиболее важных аспектах, касающихся проведения операций с иностранной валютой через окошко.

В уведомлении для клиентов будут содержаться контактные данные НБМ, на которые могут быть представлены жалобы, возражения и предложения. Будет указано право клиента на отзыв операции по обмену валюты до завершения операции или не позднее 30 мин после этого при условии, что в указанный период курс купли-продажи валюты не был изменен, а также не позже чем за 30 мин до завершения работы «обменника». Кроме того, будет содержаться обязательство ОВК выдавать клиентам кассовый чек или иной документ, установленный налоговым законодательством.

Для защиты прав потребителей и во избежание введения клиентов в заблуждение оговорены четкие правила и технические требования отображения валютных курсов на рекламном панно. В частности, учреждения по валютному обмену обязаны устанавливать курсы покупки и продажи доллара США, евро, фунта стерлингов, румынского лея и украинской гривны с двумя цифрами после запятой, а российского рубля — с тремя цифрами после запятой. Все цифры должны быть полностью видны без их перекрытия, в том числе частичного. Предусмотрено право учреждений по валютному обмену изменять валютный курс в течение рабочего дня, а также использовать валютнообменные аппараты.

Новый регламент будет содержать также требования к информации, которая должна быть размещена на корпусе и экране валютнообменных аппаратов, а также нормы, касающиеся осуществления операций посредством валютнообменных аппаратов.

Валютнообменный аппарат представляет собой автоматизированное устройство самообслуживания, которое позволяет осуществлять покупку/продажу наличной иностранной валюты за наличные молдавские леи по отображенному на экране аппарата валютному курсу с выдачей кассового чека или другого предусмотренного налоговым законодательством документа. Он должен быть запрограммирован на осуществление обменных валютных операций в сумме, не превышающей 5 тыс. молдавских леев за операцию или эквивалент этой суммы в иностранной валюте; иметь на корпусе аппарата идентификационные и контактные данные учреждения по валютному обмену, а также контактные данные НБМ, по которым можно предъявить претензии относительно обменных валютных операций.

Если характеристики валютнообменного аппарата не позволяют оперировать банкнотами малого достоинства или металлическими монетами, что делает невозможным выдачу клиенту точной суммы, подлежащей выдаче, должно быть уведомление на экране клиента об этом факте с указанием суммы, которая не может быть выдана, и получение до завершения обменной валютной операции согласия клиента на осуществление операции на таких условиях.

Валютнообменные аппараты могут устанавливаться как в помещении банков и обменных валютных касс, так и за их пределами. Гостиница может устанавливать валютнообменный аппарат только в своем помещении.

Активы банков Молдовы с учетом рисков на конец сентября 2016 г. составили 33 млрд 094,72 млн леев, сократившись на 1,8% в сравнении с предыдущим месяцем

В то же время, в сравнении с сентябрем прошлого года, этот показатель снизился на 9,8%. По данным Нацбанка, средняя достаточность капитала с учетом риска по системе на конец сентября 2016 г. составила 28,7% при минимально необходимых 16%. При этом в предыдущем месяце этот показатель составил 27,35%, а в сентябре прошлого года — 24,24%.

На конец сентября 2016 г. самые низкие показатели достаточности капитала с учетом риска были у следующих банков: Victoriabank — 21,61% (месяцем ранее — 20,21%, в сентябре 2015 г. — 22,84%), Moldindconbank — 23,55% (месяцем ранее — 21,13%, в сентябре прошлого года — 18,24%), FinComBank — 23,69% (месяцем ранее — 26%, в сентябре 2015 г. — 26,01%), Moldova Agroindbank — 24,2% (месяцем ранее — 23,2%, в сентябре 2015 г. — 20,06%), ProCredit Bank — 28,34% (месяцем ранее — 27,08%, в сентябре 2015 г. — 23,1%).

Самые высокие показатели достаточности капитала с учетом риска по системе на конец сентября 2016 г. были у BCR Chisinau — 139,73%, EuroCreditBank — 121%, Comertbank — 70,45%, Eximbank — Gruppo Veneto Banca — 52,3%, Energbank — 43,79%, Mobiasbanca Groupe Societe Generale — 30,4%.

Соответствие показателю достаточности капитала с учетом риска по системе (выше 16%) доказывает наличие у банков потенциала кредитования без рисков непокрытия возможных потерь.

InfoMarket